

Ginkim kalbą, žmog, jos būdai
Stokim į darbą kaip mišiniai
Laimina Dievas sąjama grūdą,
Laimina valstybę: goma šimtai.

Maironis

GAIRSAI

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Nora mėg, vyrui, nedaugai yra,
Tėliu tvirtu meš, jai riš vienybė,
Į šoną atokim vyras į vyrą,
Sujungtos rankos suteikia stiprybę.

Maironis

Nr. 7

RUGSĖJIS — SEPTEMBER

Vol. 63

PASIDAIRIUS PAS SAVE IR APLINK

DIREKTORIŲ TARYBOS POSĖDIS

Birželio 24-25 dienomis Susivienijimo centrinėje būstinėje posėdžiavo L. K. Susivienijimo direktorių taryba. Jos posėdžių eiga išsamiai surašyta protokole, kuris rašomas ir skelbiamas anglų kalba. Čia pasitenkimsiu tik kelių svarstymų bei nutarimų santrauka.

Visi tarybos nariai, pradedant dvasios vadu ir baigiant vykdomoju direktorium, pranešė apie savo pastangas Susivienijimo gerovei. Išdėstė ir išdėso globėjų pranešimai liudijo organizacijos finansinį saugumą. Tačiau nieko nedžiugina narių skaičiaus mažėjimas, kuris nuolat reiškiama dėl mirimų ir narių draudimo pažymėjimų iškeitimo į vienkartinis apmokėjimus. Naujų narių klausimui sudaryta trijų asmenų komisija, kuri paprašyta galimai greičiau paruošti naujos veiklos planą.

Narių skaičiaus padidinimas gali tapti svarbiu reikalu gal ir labai artimoje ateityje. Visų Susivienijimo narių pasirinktai draudimo sumai nėra jokio pavojaus, nes organizacijos finansinis atsakingumas siekia net per 150 procentų. Tačiau nejučiu, kai žinia, kad per praėjusius metus naujų narių įsirašė 53, mirė 125, o 140 paprašė apmokėti jų narystės draudimo pažymėjimus pagal jų dabartinę vertę.

Su pasitenkinimu išklausa pranešimų, kad Pensylvanijos draudimo departamentas ir Vidaus pajamų tarnyba (IRS), patikrinę Susivienijimo finansinę padėtį ir atskaitomybę, rado viską tvarkoje. Pasitūlyti kai kurie nariams patarnavimų patobulinimai, pavyzdžiui, paruošti visiems suprantamesne kalba draudimo pažymėjimus, paprasčiau naujų narių aplikacijas.

Svarstytas ir siūlymas jungti Lietuvos Katalikų Moterų Sąjungos draudimo skyriaus nares į Susivienijimą. Kadangi šiuo svarbiu klausimu Susivienijimo aktuaras laiku negavo reikalingų informacijų, taryba pavedė vykdomajam komitetui artimiausiu laiku pasvarstyti šį reikalą iš esmės, kai tik visa reikalinga medžiaga bus prieinama.

Išklausa ir Lietuvos Katalikų Susivienijimo Fondo pranešimo, kurį atsiuntė jo valdyba: pirm. dr. Leonardas Šimutis, išd. advokatas Saulius Kuprys ir sekretorė dr. Pranutė Laučkaitė-Domanskienė. Fondas yra sutelkęs per 6,400 dolerių, kuriuos suaukoko nariai ir Direktorių taryba. Fondas jau gavo Internal Revenue Service pripažinimą, kaip ne pelno siekianti organizacija, kuriai duotos aukos yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčio. Fondas ruošia kelis projektus paremti numatomiems darbams lietuvių kultūrinės, tautinės ir religinės veiklos srityse. Kadangi dabartiniai Fondo ištekliai yra per maži didesniems užmojams, Fondo vadovybė ruošiasi naujam finansiniam vajui, norėdama sutelkti bent 10,000 dol. Direktorių taryba nutarė naujame vajuje prisidėti su tokia Susivienijimo suma, kurią surinks Fondo valdyba. Fondo vadovybėn, be ankščiau paminėtų trijų narių, dar įeina prel. J. Balkūnas ir adv. Thomas Mack.

Direktorių taryba paskyrė 1,000 dol. Lietuvos Pasivienijęs Washingtono rūmų staujinimui - remontui. Paremta ir Lietuvos Katalikų Mokslo Akademija, kurios suvažiavimo renginio komitetui St. Petersburgo paskirta 200 dol.

Neužmirėtas ir "Garso". Dauguma tarybos narių mano, kad nuo Naujų Metų reikėtų pasirinkti naują laikraščio formatą, pakeičiant dabartinį "tabloidiniu". Šis reikalas paliktas vykdomajam komitetui, pasitarus su "Garso" redaktorium, kuris posėdyje negalėjo dalyvauti.

Posėdžiai praėjo sklandžiai, visiems tarybos nariams giliantis į organizacinių reikalų svarbumą ir pirmumą. Atsiminti ir mirę buvę direktorių tarybos nariai. Už jų sielas prel. Jonas Balkūnas atlaikė šv. Mišias.

PAMINĖTAS BALTIJOS VALSTYBIŲ PRIPAŽINIMAS

Šiame liepos 28 dieną sukaiko 60 metų, kai Jungtinės Valstybės suteikė de jure pripažinimą Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Šia proga valstybės departamentas pasikvietė visų trijų Baltijos valstybių diplomatinis atstovus (dr. Stasj Bačkį, dr. Anatolį Dinbergą ir Ernestą Jaaksoną). Ten juos priėmė valstybės paskretoris Walter Stoessel ir kiti pareigūnai.

Walter Stoessel Baltijos diplomatinis atstovams pakartojo vyriausybės nusistatymą Sovietų Sąjungos veiksmų Baltijos valstybėse atžvilgiu: okupuodama Baltijos valstybes ir vėliau jas prievarta inkorporuodama, Sovietų Sąjunga sulaužė tarptautinę teisę. Jungtinės Valstybės nepripažino, nepripažįsta ir nepripažins tokių neteisėtų veiksmų. Amerika ir toliau laikosi 1922 metais pradėtų diplomatinis santykių.

Baltiečiai atstovai pareiškė Jungtinių Valstybių vyriausybei ir tautai savo atstovaujimų tautų vardu padėką, kad prieš 60 metų suteiktas pripažinimas ir šiandien galioja, kad Amerika nepripažįsta neteisėtų Sovietų Sąjungos veiksmų Baltijos valstybėse. Jie taip pat prisiminė, kad 1940 metų liepos 23 d. Amerikos vyriausybės pasmerkė neteisėtus Sovietų Sąjungos veiksmus ir pabrėžė savo šalies nusistatymą priešintis bet kokiam svetimųjų kišimuisi į kitų suvereninių valstybių vidaus reikalus. Baltiečiai diplomatai taip pat su dėkingumu pažymėjo, kad toks Amerikos nusistatymas yra daugel kartų patvirtintas tiek vyriausybės pareiškimais apie Baltijos valstybių inkorporavimo nepripažinimą, tiek Jungtinių

Valstybių Kongreso priimtomis gausiomis rezolucijomis, prietarusiomis tokiam nusistatymui ir išreiškusiomis amerikiečių tautos solidarumą Baltijos tautų laisvės aspiracijoms.

Apie Baltijos atstovų atsilankymą valstybės departamente tą pačią dieną diplomatinis korespondentas painformavo departamento informacijos vadovas Dean Fisher. Jis perskaitė atskirą departamento pareiškimą, kuriame pažymėta, kad Sovietų Sąjunga 1940 metais užpuolė ir neteisėtai aneksavo Baltijos valstybes, tačiau Jungtinės Valstybės niekada nepripažino to prievartinio ir neteisėto veiksmo. Amerikos santykiai su tomis trimis šalimis pasilieka nenutraukti nuo 1922 metų, kada jie buvo užmezgti, — sakė Fisher.

Baltijos valstybių de jure pripažinimo 60 metų sukaktis liepos 28 dieną pažymėta atskiru renginiu Kongreso Atstovų Rūmų patalpose.

Kongresmanų Edwardo Derwinskio ir Brian Donnelly globotame Jungtinio Amerikos pabaltiečių komiteto renginyje sukaktis paminėta garbės svečių atsilankymu, Laisvės žymonių įteikimu, kalbomis ir vaišėmis.

Jungtinį pabaltiečių komitetą sudaro pagrindinės Amerikos lietuvių, latvių ir estų organizacijos. Šios sukakties proga pabaltiečių komitetas paskyrė Baltijos laisvės žyminis keliems amerikiečiams, pasižymėjusiems palankumu baltų tautoms ir jų laisvės bylai. Apdovanoti buvę prezidentai GERALD FORD ir JIMMY CARTER atsiuntė nuoširdžius sveikinimus drauge su padėka už žyminį.

Loy Henderson, ilgametis valstybės departamento pareigūnas, buvęs valstybės sekretorius pavaduotojas, ambasadorius, priėmęs žyminį, ypač susilaukė šilto dalyvių sveikinimo. Hendersonui jau 90 metų. Jis atvykęs į šį pobūvį, norėdamas priminti, kad baltų tautos jam labai arti širdies, kad jis matė jų sunkiąsias dienas dar 1919 metais, džiaugėsi jų nepriklausomo gyvenimo pažanga ir didžiai liūdėjo ir liūdi dėl jų nepriklausomybės sužlugdymo.

Laisvės žyminį priėmęs ambasadorius Max Kampelman, Madrido konferencijoje Helsinkio susitarimų vykdymui peržiū-

(nukelta į 2 psl.)

Kai Amerikos prezidentas lankėsi Vatikane pas popiežių Joną Paulių II. Iš k. msgr. Audrys J. Bačkis, arkivyskupas Silvestrinis, arkivyskupas Martinez, kardinolas Casaroli, vyskupas Martin.

POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II SVEIKINIMAI LIETUVIŲ TAUTAI

Popiežius Jonas Paulius II dviejų apaštalinis administratorių vyskupijom paskyrimo proga pasiuntė telegramą Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkui vyskupui Liudvikui Povilioviui ir drauge visai Lietuvos Bažnyčiai. Telegramos lotyniškas tekstas buvo paskelbtas Vatikano dienraštyje "L'Osservatore Romano" liepos 29 d. Štai popiežiaus sveikinimas:

Meilė mum labai brangiai Lietuvos Bažnyčiai ir rūpestis jos reikalais skatina mus prabilti į jus, broliai vyskupai, šią laimingą dieną, kai yra konsekruojamas naujas vyskupas Antanas Vaičius, paskirtas Telsių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros apaštalinis administratoriumi. Lietuvių katalikų bendruomenės džiaugsmu dalinamės ir mes, juo labiau, kad garbingasis sielų ganytojas Vincentas Sladkevičius sugrįžta į vyskupis-ką darbą kaip Kairiadorių vyskupijos apaštalinis administratorius.

Vyskupas yra neįkainojama Bažnyčiai suteikta Dievo dovana. Vyskupas yra apaštaly įpėdinis, rankų uždėjimu bei kon-

sekracijos žodžiais gavęs Šventosios Dvasios malonę ir sakralinį charakterį, o tuo pačiu ir galią vykdyti paties Kristaus — mokytojo, ganytojo ir tėvo misiją. Jo vardu veikti ugdati Dievo tautą tiesoje ir šventume, rūpinantis jos gerove, malda, pamokymais ir meilės darbais.

Kunigai, iš savo pusės, dalyvaujantys toje pačioje Kristaus kunigystės misijoje, pripažįsta vyskupą kaip tėvą ir jo pagarbikai klausu. Pagaliau visa katalikų bendruomenė Lietuvoje, kuri išpažindama savo tikėjimą yra patyrusi tiek daug įvairių sunkumų ir kliūčių, tebūna vyskupų ganytojų saugojama, globojama, stiprinama tikėjimo viltuje ir ištvermėje, kad galėtų toliau ugdyti visas tas krikščio-

niškąsias vertybes ir dorybes, kurios sudaro tautos kultūrinį turtą ir mokslinį lobį."

☆

Baigdamas popiežius paveda visus Lietuvos katalikus Gailesingosios Dievo Motinos globai ir iš širdies suteikia apaštalinį palaiminimą vyskupam, kunigam, Dievo tarnybai pašauktam jaunimui, taip pat tiems, kurie yra pasišventę Dievui, ir visiem Lietuvos tikintiesiems.

Šis popiežiaus laiškas buvo paskaitytas Kauno katedroje liepos 25 šventiniam vysk. Antanai Vaičiui. Kaip minėjome, Lietuvos vyskupai taip pat telegrama padėkojo popiežiui už atsiųstą sveikinimą ir padėtinimą.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLOJE

PLB pirmininkas inž. Vytautas Kamantas prieš kelis mėnesius tarybos reikalais persikėlė gyventi į Grand Rapids miestą Michigano valstybėje, kur eina direktoriaus pareigas vienoj didelėj ligoninėj (Butterworth Hospital). Ten įsijungė į vietos lietuvių gyvenimą, bet taip pat dažnai keliauja į Chicago ir kitas vietas, rūpindamasis PLB veikla. Neseniai jis buvo Baltimorėj lituanistikos katedros reikalais, Washingtono aplankė Lietuvos atstovą dr. Stasj Bačkį, dalyvavo Dainavos jaunimo stovyklos rėmėjų metiniame suvažiavime, susitiko su JAV LB krašto valdybos pirm. Vytautu Kutkum ir vykdomoju vicepirm. Jonu Urbonu, tarėsi su vysk. Vincentu Brizgiu, aplankė Chicago skautų ir skautų tūntų stovyklas Rako stovyklavietėje.

Kraštų Bendruomenės buvo paprašytos savo atstovus į VI-jį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą išrinkti iki 1982 rugsėjo 1. Kai kurių kraštų Bendruomenės jau pravedė rinkimus ir atstovų pavardes pranešė PLB valdybai. Seimas įvyks 1983 birželio 27-30 Chicagoj.

PLB valdybos vicepirmininkai dr. Algis Paulius ir kun. Antanas Saulaitis, SJ, liepos mėnesį stovyklavo ir dirbo su lietuvių skautiškoju jaunimu Rako stovyklavietėj Michigane.

Kun. Saulaitis rūpinasi pasaulio lietuvių jaunimo švietimo reikalais, prieš kelis mėnesius į visus kraštus pasiuntęs daug lituanistinio švietimo knygų ir birželio mėnesį apsilankęs Veneceuloj.

Šių metų Kanados Lietuvių Dienos įvyks Montrealyje spalio 8-10 ir Australijos Lietuvių Dienos įvyks Melbourne gruodžio mėnesio pabaigoje. Šias dienas ruošia tų kraštų Lietuvių Bendruomenės. Į jas pakviestas žada vykti PLB pirmininkas Vytautas Kamantas.

PLB valdybos vicepirm. Mečys Šilkaitis, gyvenąs St. Petersburg, Fla., šiuo metu praveda korespondencinį PLB seimo narių posėdį ir balsavimą. Jis taip pat baigia spaudai paruošti specialią informacinę sąlan-ką anglų kalba apie Lietuvą-tėje.

Lituanistikos katedros Illinois universitete Chicagoj finansų telkimu, informacijomis ir kitais reikalais rūpinasi PLB valdybos pakviesti Irena Baleišienė, Stanley Balzekas Jr., dr. Vytautas Vygantas, Aušra ir Rytas Babickai, Juozas Lukas, Vytautas Izbičkas, Juozas Gaila, Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė, Vida Maciukevičiūtė, Audronė Tamošiūnaitė, Snieguolė Zalatorūtė, Mykolas Druga, reikalų vedėja Vanda Alekšienė, išd. Povilas Kilius ir pirm. Vytautas Kamantas. Į bendrą talką bus kviečiama daugiau žmonių.

Jungtinis Amerikos Pabaltiečių komitetas įteikė Baltijos laisvės žyminis Baltijos valstybių bičiuliam. Iš kairės: Tom Kahn, AFL-CIO atstovas Baltuosiuose Rūmuose, gavęs Baltijos laisvės žyminį, dr. Jonas Genys, lietuvių atstovas Jungt. Amerikos Pabaltiečių komitete, Tom Longo, buvęs Baltijos skyriaus valstybės departamente pareigūnas, gavęs žyminį, Mado Kari, estų atstovas, ambasadorius Loy Anderson, gavęs žyminį, Cunars Meizrovics, lietuvių pabaltiečių komiteto pirm. - latvių atstovas, ambasadorius Max Kampelman, JAV delegacijos Madrido konferencijoj pirmininkas, žyminis laimėtojas.

GARSAS

Publication No. (USPS 214-320)

Published Monthly except July and August

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA

341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207 Tel. 627-1361

Second Class Postage Paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to:

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Subscription \$6.00 per year Advertising Rates on Application

Raštas (straipsnius ir korespondencijas) redaktorius tasos savo nuožūra.

Neapsaūdintus raštus grąžina tik paties autoriams prašant.

\$6.00 of insurance premium per year is applied to subscription of Garsas

PASIDAIRIUS PAS SAVE IR APLINKUI...

(atkelta iš 1 psl.)

rėti Amerikos delegacijos pirmininkas, pareiškė, kad Amerika ir toliau stovės už pagrindinių žmogaus teisių gerbimą visur.

Laisvės žymuo suteiktas ir valstybės departamento pareigūnui Thomas Longo, buvusiam Baltijos skyriaus vedėjui.

Amerikos profesinių sąjungų sambūriui AFL-CIO suteiktą žymenį priėmęs Thomas Kahn pažymėjo, kad organizuotoji darbininkija visada gins skriaudžiamų ir prispaustųjų teises. Laisvės žymuo suteiktas ir žurnalistinei Davis Willis, laikraščio Christian Science Monitor bendradarbiui.

Baltijos valstybių pripažinimo 60 metų sukakties minėjime Kongreso patalpose atsilankęs valstybės departamento pareigūnas Melvyn Levitsky atstovavo administracijai. Jis pareiškė, kad Šov. Sąjungos įvykdyta Baltijos valstybių okupacija yra ciniskas ir šlykštus sovietinio tarptautinės teisės pažeidimo pavyzdys. Tai buvo ir tebėra neteisėtas veiksmas, kurį Jungtinės Valstybės pasmerkė.

Amerika tvirtai ir ryžtingai laikysis savo nusistatymo, — sakė Levitsky, valstybės sekretoriaus padėjėjas žmogaus teisių reikalams. Levitsky dar pabrėžė, kad tokios progos, kaip šios sukakties minėjimas, parodo Sovietų Sąjungos vadovybei, kad Amerikos vyriausybė, kongresas ir visi piliečiai yra vieningi savo nusistatyme prieš žmogaus teisių ir tautinių aspiracijų užgniauzimą Baltijos valstybėse.

Minėjimo renginį globojęs kongresmanas Charles Dougherty savo žodyje painformavo, kad Atstovų Rūmų įrinktuųjų pajėgų komisija, svarstydama gynybos biudžetą, nutarė priimti tokį papildymą: visuose gynybos departamento įsigyjamuose žemėlapiuose Lietuva, Latvija ir Estija turi būti ryškiai pažymėtos kaip atskiros valstybės, drauge ir nurodant, kad jos yra Sovietų okupuotos.

Kongreso rūmuose įvykusiam minėjime atsilankė visi trys Baltijos valstybių atstovai, tarp jų ir dr. Stasys Bačkis su žmona. Gausiai atstovauta ir lietuvių organizacijoms.

1922 METŲ KONSTITUCIJOS SUKAKTIS

Rugpjūčio 1 d. Lietuvos istorijoje reikšminga data — tą dieną 1922 metais Steigiamasis seimas priėmė Lietuvos konstituciją, aukščiausią šalies įstatymą.

Ne pirmoji ši konstitucija Lietuvos gyvenime, bet pirmoji visos tautos išrinktųjų atstovų sukurtoji. Tiesa, ja vadovautasi ne ilgai — truputį ilgiau kaip ketveri metai, tačiau ši aplinkybė nemažina jos reikšmės.

Steigiamojo seimo atstovai, išrinkti tiesioginiu, slapto, visuotiniu balsavimu, jau pačiam pirmame savo posėdyje pareiškė, kad atsteigtos Lietuvos tikruoju seimininku bus pati tauta, o jos valia bus reiškama per demokratiniu būdu išrinktus tautos atstovus.

Steigiamojo seimo rinkimai 1920 metų balandžio mėnesį akivaizdžiai parodė, kad tauta buvo pribrendusi nepriklausomam gyvenimui. Juose dalyvausių balsuotojų skaičius buvo įspūdingas. Visų šalies balsuotojų skaičius vidurkis siekė 85 nuostimčius, o kai kuriose apskrityse net 92 nuostimčiai visų įrašytųjų rinkėjų atidavė savo

balsus už jiem patinkamų kandidatų sąrašus. Kandidatus galėjo stilyti visos partijos ir šiaip organizacijos, kurios stovėjo už nepriklausomą Lietuvą. Taigi balsuotojams buvo iš ko pasirinkti.

Steigiamojo seimo pagrindinis uždavinys ir buvo priimti konstituciją, nustatysiančią atsistatę valstybės valdymosi santvarką ir duosiančią visam valstybiniam gyvenimui pagrindines gaires. Jai paruošti daug dirbta. Septynių asmenų komisija plūso 26 mėnesius, susirinkdama posėdžių daugiau kaip šimtą kartų. Daug darbo ir jos atskiros pakomisės, pasitelkamos talkon įvairių sričių žinovus. Komisijai vadovavo du iškilūs teisininkai — Antanas Tumėnas, krikščionis demokratas, ir Mykolas Sleževičius, valstietis liudininkas, buvęs ministeris pirmininkas.

Konstitucija buvo priimta 1922 metų rugpjūčio 1 d., o už penkių dienų paskelbta "Vyriausybės žiniuose". Ją svarstant, kaip matyti iš Steigiamojo seimo užrašų, netrūko ir karštesnio pobūdžio ginčų, kurie daugiausia prasiverždavo dėl ideologinio pobūdžio nusistatymų. Galutiniam balsavime dėl jos priėmimo susilaikė valstiečiai liaudininkai ir socialdemokratai. Jų atstovai pareiškė nenorį prisiimti atsakomybę už tuos Steigiamojo seimo narių daugumos remtus nuostatus, kurie jiems, kairiesiems, atrodė esą nepriimtini. Kairiosioms grupėms nepatiko, kad konstitucijos įžangoje paminėtas Dievo vardas. Nepriarė jos respublikos prezidento institucijos įvedimui, privalomam religijos dėstymui valdinėse mokyklose, Bažnyčios ir valstybės neatskyrimui.

Konstitucijos 60-tųjų metinių proga bent keliais skaisniais prisimintini juos numatyti valstybei pagrindai:

Atsteigtoji Lietuva yra demokratinė respublika, besivadovaujanti parlamentinės demokratijos dėsniais. Tautos atstovybė — parlamentas, pavadintas seimu. Tuo būdu pripažintas jau Lietuvos didžiojo kunigaikštystėje įsitvirtinęs terminas. Seimo nariai renkami tiesiogiu, lygiu, slaptu balsavimu pagal proporcinę rinkimų sistemą. Jais gali būti visi piliečiai, sulaukę 24 metų. Kandidatus į seimą gali stilyti 50 piliečių grupė, pateikdama kandidatų sąrašą savo rinkimainės apygardos komisijai. Kitos dvi šalies valdžios šakos — vyriausybė ir teismas. Vyriausybę sudaro respublikos prezidentas ir ministrų kabinetas. Prezidentą renka seimas, o ministrų kabinetą skiria prezidentas, tačiau ministrų kabinetui reikia seimo pasitikėjimo. Teismui užtikrintas nepriklausomumas nuo vykdomosios valdžios ir seimo kišimosi. Teisėjus skiria prezidentas.

Visi piliečiai lygūs įstatymų akivaizdoje, nepaisant lyties, tautybės, religijos ar įstikininimų skirtumo. Tautinės mažumos turi teisę autonomiškai tvarkyti savo tautinės kultūros reikalus. Visos tikybinės organizacijos veikia pagal savo teisinis nuostatus. Asmens anonavybės teisė pripažįstama ir saugoma. Ji gali būti apribota tik įstatymo galia. (Taip ir pasiepta priimant ir vykdant žemės reformą, kuri apraipo žemės savanorius karštkius, bežemius, mažžemius,

SKAMBA IR ŽVANGA, GAUDŽIA VARPAI, LIODNĄ IR SKAUDŲ SKLEISDAMI GANDA 50 metų kaip mirė poetas Maironis

1932 metais birželio 28 mirė didysis tautinio atgimimo poetas Maironis. Kitą dieną, birželio 29, visos Lietuvos visų bažnyčių varpai suskambėjo 12 valandą ir taip skambino visą valandą, visai tautai skleisdami liudną gandą apie poeto pirtį.

Spaudos draudimo metu jis savo poezija išreiškė tautinius siekimus ir savo poezija labiausiai veikė visuomenę. Dėl to jis ir buvo pavadintas tautinio atgimimo dainiumi, savo poezijos įtaka sukūrė vadinamąją maironinę mokyklą.

Jis savo šūkais, savo entuziazmu šaukė prie darbo jaunuosius, prikėlė gražiąją senąją Lietuvą, visiem atidengė Lietu-

buvusius dvarų darbininkus, amatininkus). Užtikrintas asmens neliečiamumas.

Konstitucija gali būti keičiama tik joje nematytu keliu. Deja, 1926 metų gruodžio 17-tos perversmas ir jo padariniai Lietuvos valstybinę santvarką, sukurtą pagal 1922 m. rugpjūčio 1-mosios konstituciją, pasuko daugeliu atžvilgių kitokia linkme. Ta čiau jos paskelbti pagrindiniai žmogaus teisių ir laisvių dėsniai liko įsitvirtinę tautos sąmonėje.

M. BIRŽIŠKOS ŠIMTMETIS

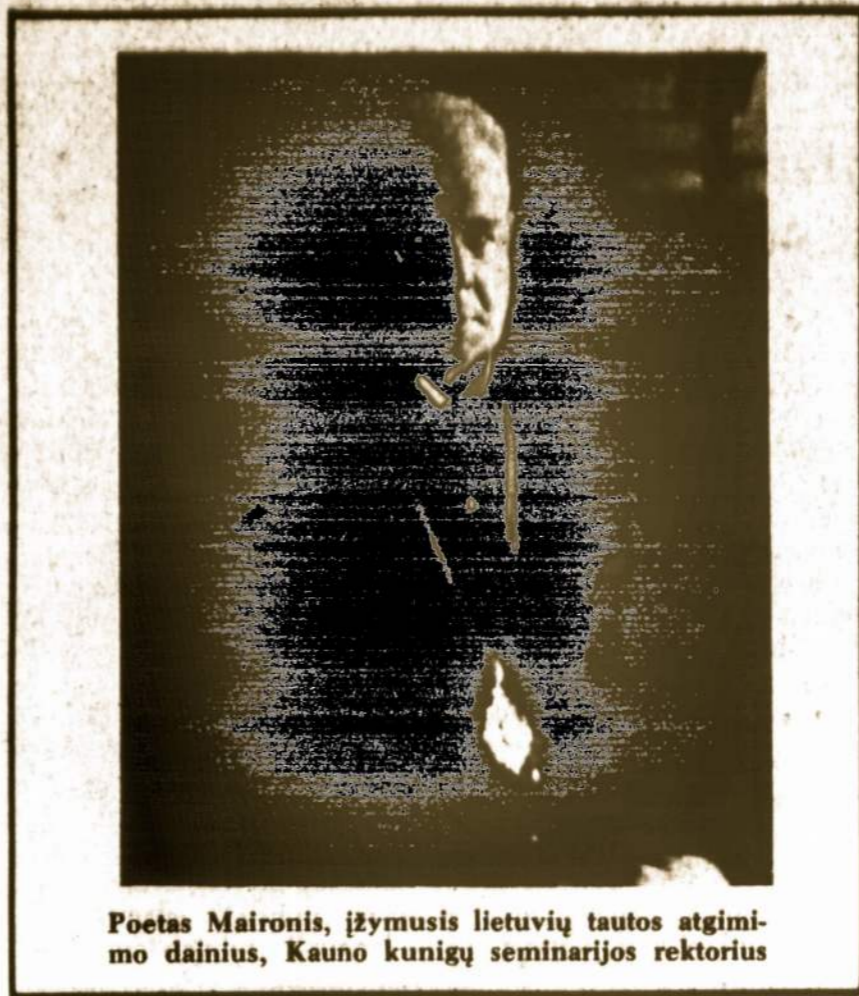
Rugpjūčio 24 d. sukako šimtas metų, kai Viekšniuose, Žemaitijoje, gimė Mykolas Biržiška, Vasario 16-tosios akto signataras, mokslininkas, buvęs Lietuvos universiteto rektorius (Kaune ir Vilniuje), daugelio mokslinių, kultūrinių ir visuomeninių organizacijų veikėjas ir vadovas. Prof. M. Biržiška mirė Los Angeles mieste 1962 m. rugpjūčio 24 dieną, sulaukęs aštuoniasdešimtojo gimtadienio.

Baigęs Maskvos universitete teisę, Biržiška neįsijungė į praktikuojančių teisininkų gretas. Advokatu jis nenorėjęs būti, o į teismą carinė valdžia jo neskyrė. Biržiška apsigyveno Vilniuje ir pasirinko sau artimesnio darbo dirvas — lietuvių tautinę veiklą, lietuvių literatūros istoriją, kovą dėl Vilniaus ir jo lietuviškumo. Ejo ten, kur buvo šaukiamas ir laukiamas.

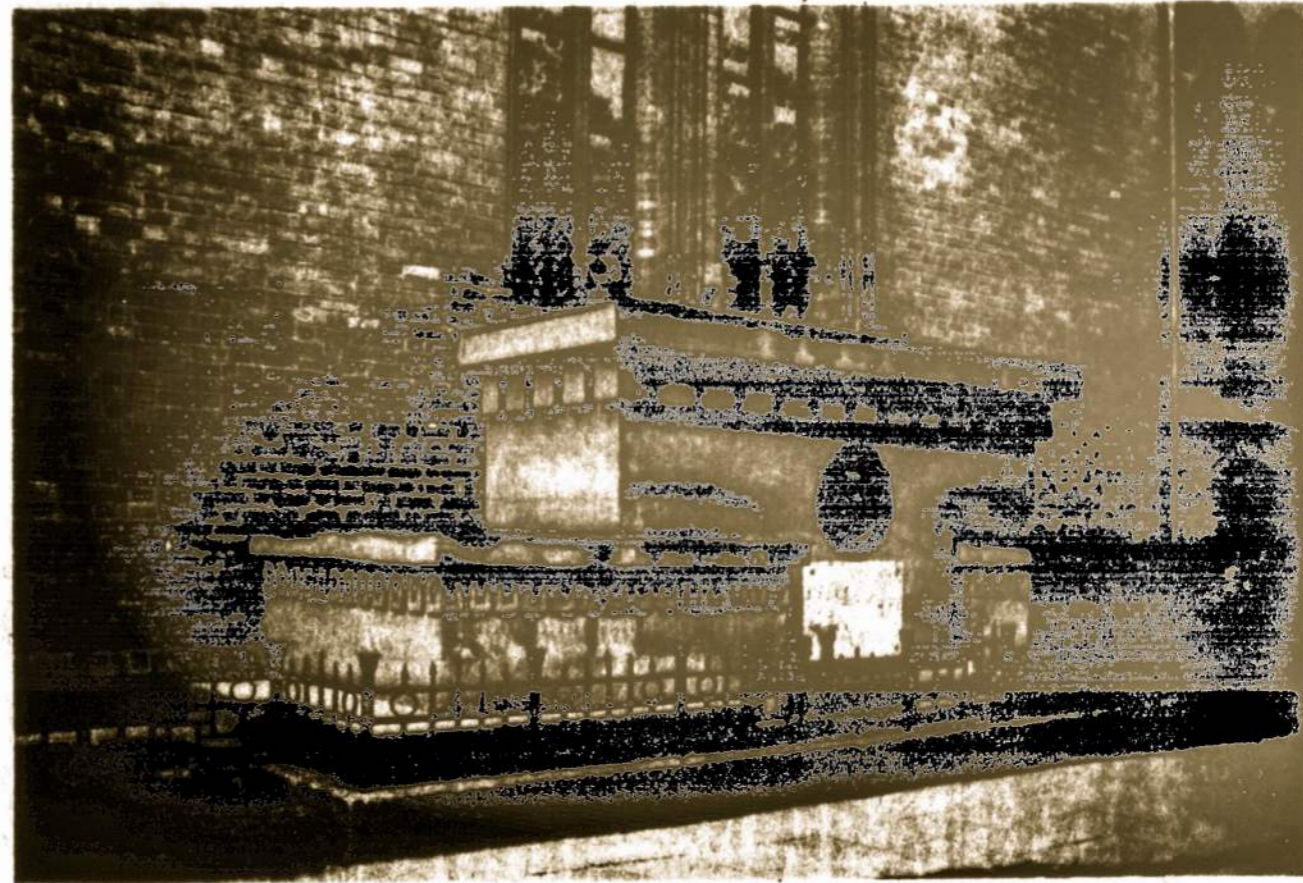
Kilus pasauliniam karui 1914 m., Biržiška pasiliko Vilniuje, veikliai dalyvaudamas Lietuvių mokslo draugijoje, dirbdamas centriniame lietuvių komitete. Jis buvo tarp tv vadovaujančių veikėjų, kuriems teko 1917 metų rudenį suaukti Vilniuje Lietuvos konferenciją, išrinkusią Lietuvos Tarybą. Biržiška buvo vienas iš jos 20 narių, atstovavęs nuosaikiems socialdemokratams. Jam teko drauge su Banašavičium, Smetona, Stulginkiu, Kairiu, Klimu, Dovydaičiu, Staugaičiu, Bizausu, Vailokaičiu, Vileišiu, Mironu ir kitais Tarybos nariais pasirašyti Lietuvos nepriklausomybės atsteigimo aktą.

Vilniuje kelerius metus vadovavo lietuvių gimnazijai. Lietuvių literatūros istorijai skyrė daug laiko nuo pat jaunystės dienų. Savo tyrinėjimais padėjo tvirtą pagrindą kitų moksliniam darbiui lietuvių literatūros nagrinėjime. Švietimo reikalais jam teko rūpintis ir būnant trumpą laiką švietimo ministru antroje Lietuvos laikinoje vyriausybėje, kuriai vadovavo Mykolas Sleževičius.

Daugel metų Biržiška politinėmis pažūromis buvo artimas socialdemokratams, tačiau visada buvo svetimas kraštutiniams bet kuriame sąjūdyje. Valskybininko vaidmuo jam krito 1920 metų spalio mėnesį, kai Suvalkuose derėtasi su Lenkijos atstovais dėl paliaubų. Jo paraišas padėtas po Suvalkių sutartimi, kuria Vilnius buvo paliktas Lietuvos teritorijoje. Biržiškai buvo skaudžiai, nei kuriam kitam lietuviui, kai jo pasirašyta sutartis buvo Lenkijos kariuinių dalinių sulaužyta 1920 metų spalio 9 dieną. Nuo tos dienos Biržiška dar labiau stengėsi padėti

Poetas Maironis, įžymusis lietuvių tautos atgimimo dainius, Kauno kunigų seminarijos rektorius

Maironio mauzoliejus prie Kauno katedros dabar.

vos gamtos grožį ir dainavo apie naujus laikus — laisvąją Lietuvą.

Maironis senamiestyje, netoli Kunigų seminarijos, turėjo gražius namus. Tai buvo didikų Pacų rūmai. Juos įsigijo 1909 Maironis ir čia pavertė lietuviškos veiklos namais. Čia buvo salė lietuvių susirinkimui. Nuo 1936 metų čia įkurtas jo vardo muziejus. Dabar yra Lietuvos rašytojų muziejus.

Is šių namų poeto karstas su didele iškilme buvo palydėtas į Kauno katedrą. Visame kelyje is abiejų pusių stovėjo kariuomenės garbės sąrgybos, nešami ilgi vainikai. Susirinko visa aukštoji dvasininkija, valstybės valdžios atstovai. Maironis buvo laidojamas valdžios lėšomis.

Po iškilmingų pamaldų, jo karstas buvo padėtas specialia mauzoliejuje šalia katedros. Prie kapo yra jo portretinis reljefas ir jo paties parinktas įrašas iš poemos "Rasėinių Magdė":

*Kaip man gaila to balto senelio,
Kurs, užstojęs ant amžino kelio,
Jau nebekelsis ant balso varpų
Ir ant kelio ainius pasodinęs,
Nebeapasakos bočius atminęs,
Nepratars is šaltųjų kapų!*

NAUJI VYSKUPAI OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" liepos 16 paskelbė pranešimą apie apaštalinų administratorių paskyrimą dviem Lietuvos vyskupijoms: Kaišiadorim ir Telšiam. Popiežius Jonas Paulius II Kaišiadorių vyskupijos apaštalinu administratorium paskyrė vysk. Vincen-tas Sladkevičius, kuris iki šiol buvo šios vyskupijos vyskupas pagalbininkas, bet negalėjo eiti savo pareigų ir gyveno Pabirvės, Biržų rajone. Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatus apaštalinu administratorium Šv. Tėvas paskyrė šioje vyskupijoje kapitulos vikaro pareigas ėjęs kun. Antaną Vaičių, drauge nominuodamas jį titulinu cupdo vyskupu.

Kaišiadorių apaštalinis administratorius vyskupas VINCEN-TAS SLADKEVIČIUS yra gimes 1920 rugpjūčio 20 Guro-nio kaime, Žaslių parapijoje, Kaišiadorių vyskupijoje. Kilęs is neturtingų tėvų, jį mokslą ėjo remiamas Žaslių parapijos kle-

bono kun. Cijūnaičio. Mokėsi Kauno Jėzuitų gimnazijoje. Baigęs Kauno Kunigų Seminariją, 1944 kovo 25 Vincentas Sladkevičius buvo įšventintas kunigu. Vėliau čia gilino studijas ir įsigijo teologijos licenciatu laipsnį. Kunigo pareigas ėjo Kietaviškėse, Merkinėje, Kuk-tiškėje ir Inturkėje. Nuo 1952 Kauno tarpdieceziniėje Kunigų Seminarijoje dėstė dogmatinę teologiją ir Šv. Rašto egzėgėzė. Ejo seminarijos prefekto pareigas. 1957 lapkričio 14 popiežius Pijus XII kun. Vincen-tą Sladkevičių paskyrė titulinu Kaišiadorių vyskupu ir Kaišiadorių vyskupo pagalbininku. Vyskupystės šventimus kun. Sladkevičiui suteikė vysk. Teofilis Matulionis Birštone 1957 gruodžio 25.

Negavęs valdžios leidimo eiti savo vyskupiškas pareigas, vysk. Vincentas Sladkevičius buvo priverstas persikelti į Nemunėlio Radviliškį, o vėliau į Pabiržę, Panevėžio vyskupijoje. Vysk. Vincentas Sladkevičius yra pasižymėjęs savo gabumais. Norėdamas geriau patarnauti įvairių tautų tikintiesiems, išmoko keletą kalbų. Šalia lietuvių ir lotynų yra išmokęs rusų, vokiečių, lenkų, latvių, anglų ir italių kalbas.

Vysk. Vincentas Sladkevičius yra plačiai žinomas, gerbiamas ir mylimas ne tik savoje Kaišiadorių vyskupijoje, bet ir visoje Lietuvoje ir net už Lietuvos ribų. Daugelis kreipdavosi į jį, prašydami patarimų, pamokymų, ganytojiuo palaiminimo. Kiek sąlygos leisdavo, vys-

kupas aplankydamo Lietuvos parapijas įvairiomis progomis, sakydavo pamokslus, klausydavo išpažinčių ir atlikdavo kitus dvasinius patarnavimus.

Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatus apaštalinis administratorius kun. Antanas Vaičiūs, kuris artimiausiu laiku bus ordinuotas vyskupu, yra gimes 1926 balandžio 5. Tarpdiecezinėje Kauno Kunigų Seminarijoje baigęs filosofijos ir teologijos studijas, 1950 rugsėjo 24 buvo įšventintas kunigu. Kunigo pareigas ėjo įvairiose Telšių vyskupijos parapijose. 1965 buvo paskirtas Akmenės klebonu. Dirbdamas šioje pokario metais labai išaugusioje parapijoje, kun. Antanas Vaičiūs parodė ypąč daug kunigiško uolumo bei sumanumo. 1973 buvo paskirtas Telšių katedros klebonu ir drauge kancleriu vyskupijos kurijoje. 1975 mirus vysk. Juozapui Pleškiui, kun. Antanas Vaičiūs ėjo Telšių vyskupijos kapitulinio vikaro pareigas.

Labai sunkiomis sąlygomis vadovaudamas šiai didelei vyskupijai, kun. Antanas Vaičiūs uoliai lankė parapijas, teikė Sutvirtinimo sakramentą ir kitus sakramentus. Sekdamas didžiojo Vėlančiaus pavyzdį, stengėsi pažadinti blaivybės sąjūdį, svarbesnėmis progomis rašė ganytojius laiskus. Siekdamas artimesnio ryšio su vyskupijos kunigais ir pasauliečiais, II Vatikano susirinkimo dvasioje sudarė savo vyskupijos kunigų tarybą.

(nukelta | 3 psl.)

Baltųjų Romų rožių sodely JAV prez. R. Reagan liepos 19 pasirašė proklamaciją, skelbiančią liepos 19-25 Pavergtųjų Tautų savaitę Amerikoje. Stebi: prezidento asistentė Elizabeth Dole, viceprez. George Bush, kongresmanai Derwinski, Zablocki, senatorius Thurmond ir kiti. Į pasirašymo iškilmes buvo pakviesti pavergtųjų tautų atstovai, jų tarpe ir keletas lietuvių. Nuotr. Jono Urbono

PASIDAIRIUS PAS SAVE IR APLINKUI

(atkelta iš 2 psl.)

Apsigyvenęs Kaune, Biržiška paskirtas "Aušros" gimnazijos direktorium. Netrukus pradėjo profesoriauti Lietuvos universitete, tapdamas ir jo rektorium. Keliolika metų Biržiška vadovavo Vilniui vaduoti sąjungai. Jos reikalais 1931 metų pradžioje keliavo po Ameriką, lankydamas lietuvių gausiau gyvenamas vietas.

Sovietinė enciklopedija Lietuvoje neslepė Biržiškos vardo. Jo mokslinių veikalų, tačiau nepasiekė jam ir nešvelnių prievardžių. Biržiškos gyvenimas ir darbai liudija, kad Mykolas Biržiška visada ir visur vadovavo lietuvių ir jo tautinio bei kultūrinio išlikimo interesais. Pirmaisiais bolševikinės okupacijos metais jis išliko nepalietas, tačiau 1944 metais tos okupacijos grįžimo jis nelaukė. Tų metų rudenį Mykolas Biržiška, kaip ir jo broliai profesoriai Vaclovas ir Viktoras, pasitraukė į vakarus. 1949 metais persikėlė į Jungtines Valstybes ir čia apsigyveno Los Angeles mieste. Amerikoje išleido dviejų tomų veikalą "Lietuvių tautos kelias". Be to, paskelbė savo atsiminimus iš gyvenimo ir darbo Vilniuje. Kurį laiką buvo Lietuvių Enciklopedijos redakcinės komisijos narys, kol ją redagavo jo brolis Vaclovas.

Mykolas Biržiška iki pat mirties dalyvavo lietuviškame gyvenime, siejosi jo visais rūpesčiais, tikėdamasis Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITES MINĖJIMAS

Trečioji liepos mėnesio savaitė Jungtinėse Valstybėse yra minima kaip Pavergtųjų Tautų savaitė, atskiru šalies prezidento aktu skelbiama jau nuo 1959 m. Tai daroma pagal JV kongreso nutarimą, įgaliojusių ir įpareigojusių valstybės prezidentą kasmet trečią liepos mėnesio savaitę pažymėti, kaip tinkamą prisiminti visas pavergtas tautas. Kongrese Jungtinėje rezoliucijoje yra išvardintos visos tautos, kurios yra laikomos pavergtomis. Tarp jų yra paminėtos ir Baltijos tautos — Lietuva, Latvija ir Estija. Pirmasis prezidentas, paskelbęs P.T. savaitę, buvo Eisenhoweris.

Siemet Pavergtųjų Tautų savaitę prezidentas Reaganas paskelbė skirtingai, negu tai buvo daroma anksčiau. Savaitės paskyrimo aktą — proklamaciją prez. Reaganas pasirašė Baltųjų Romų sodelyje, dalyvaujant vyriausybės nariams, kongreso at-

stovams, spaudos ir televizijos korespondentams, įvairių tautybių organizacijų pareigūnams. Lietuviams buvo ypač gausiai atstovaujama. Ceremonijose dalyvavusių tarpe buvo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas inž. Vytautas Kamantas, Vliko vicepirmininkas dr. Kostas Jurgėla, JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas inž. Vytautas Kutkus, Lietuvos vyčių pirmininkė Loreta Stukienė, L. Bendruomenės visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė Aušra Zerr, Ateitinių federacijos generalinis sekretorius Linas Kojelis, Lietuvių respublikonų vadovybės keli nariai, BALFO direktorė Dalia Bobelienė ir kiti.

Pasirašęs proklamaciją, prezidentas Reaganas pasakė kiek ilgesnį žodį. Baltijos valstybėse, rytų Europoje, Azijoje, Afrikoje ir Lotynų Amerikoje krito tauta po tautos aukomis ideologijos, kuri siekia nuslopinti visa, kas tik yra kilnu žmoguje... — sakė prezidentas. Jis kvietė amerikiečius šią savaitę naujai sustiprinti savo tikėjimą, kad siekimas laisvės galų gale įveiks smuto siuntimą, paneigiantį žmogaus teises daugeliui pasaulyje. Komunizmas, sakė prezidentas Reaganas, reiškia priverčiamąjį darbą, masinius kalinimus, badą, žudynes, policinę valstybę ir pasibeldimą į duris nakties metu. "Mes atnaujiname ypač viltį, tęsė prez. Reaganas, kad Rytų Europos, Azijos, Afrikos ir Lotynų Amerikos šalys, dabar komunistų valdomos, vieną dieną atgaus savo valstybinį suverenumą ir vėl naudosis savo tautinių tradicijų orumu..."

Prezidentas Reaganas pabrėžė, kad vakarai "turi padaryti daugiau, negu tik pasmerkti puolimus, nukreiptus prieš žmogaus laisvę". Šios kovos pobūdis esą toks, kad ją nulems ne karinė jėga, bet dvasinis ryžtas ir pasitikėjimas ateitimi laisvės.

Drauge prezidentas Reaganas atkreipė dėmesį į Amerikos keitinimą sustiprinti tarptautinę radijo sistemą, kad milijonams žmonių, gyvenančių komunistų valdyme, būtų lengviau išgirsti tiesą apie šiandien vykstančią totalizmo ir laisvės pajėgų kovą dėl pasaulio. Prezidentas sakė, kad "Tarybų Sąjunga išleidžia tris-keturis kartus daugiau užsienio radijo laidų trukdymui, negu Jungtinės valstijos išleidžia joms perduoti."

Prezidentas Reaganas Pavergtųjų tautų savaitę paskelbimo proklamaciją pasirašė liepos 19 d., kviesdamas amerikiečius atitinkamai ją paminėti. Trečiadienį,

liepos 21 d., Kongreso patalpose, įvyko Pavergtųjų Tautų savaitės komiteto suruoštas priėmimas ir pietūs. Renginio priekyje buvo komiteto ilgameis pirmininkas Lev Dobriansky, Georgetown universiteto ekonomikos profesorius. Atsilankė kongresmanai, įvairių įstaigų pareigūnai, visuomenės veikėjai. Garbės svečių tarpe buvo ir Lietuvos atstovas dr. Stasys Bačkis.

MIRĖ PREL. LIUDVIKAS MENDELIS

Liepos 15 dieną Baltimorėje mirė Šv. Alfonso lietuvių parapijos klebonas-emeritas prelatas dr. Liudvikas Mendelis, eidamas 85-tuosius metus.

Velionis visą kunigavimo laiką gyveno ir dirbo Šv. Alfonso parapijoje — keletą metų vikaru, ir keliasdešimt metų klebonu. Prelato Mendelio organizacinio sugebėjimo ir asmeninio pasiaukojimo dėka Amerikos katalikų misijų įstaigos ir lietuvių katalikų didesnės pastangos susilaukė reikšmingos finansinės paramos. Jo geros širdies ir labdaringos rankos vaisių gausiai teko Šiluvos koplyčios Amerikos Tautinėje Šventovėje

Prel. Liudvikas Mendelis

Washingtono įrengimas, Lietuvos kankinių koplyčia Šv. Petro bazilikoje Romoje, Šv. Kazimiero lietuvių popiežiškai kolegijai Romoje ir kitoms institucijoms.

Gausiai rėmė prelatas Mendelis Amerikos katalikų misijas svetur, ypač darbus tarp raupsuotųjų. Šiai pagalbai velionis per 30 metų yra sutelkęs ir perdavęs bene keliolika milijonų dolerių. Už tokią didžiulę misijoms ir skaudžios ligos kankinamiems paramą prelatas yra susilaukęs Bažnyčios padėkos.

Velionis buvo ir žymus pamokslininkas. 1966 metais šventinant Šiluvos koplyčią Washingtone, prel. Mendelis pasakė įspūdingą pamokslą, kurio klausytojų tarpe buvo du kardinolai. Iškilmingas mišias tada aukėjo vysk. Vincentas Brizgys. Vienas iš tų kardinolų, Sheehan, dabar dalyvavo prel. Mendelio laidotuvsė liepos 19 dieną. Pagrindinis jose mišių celebrantas buvo dabartinis Baltimorės arkiv. Borders.

Prelatas L. Mendelis buvo gimęs 1898 metais Šiluvose. Į Ameriką atvyko būdamas dvylikametis. Augo gausioje šeimoje, Pittstono, Pa., apylinkėje. Tėvas buvo angliakasy. Ir jaunamėčiui Liudui teko kiek laiko anglies kasyklose padirbėti, stengiantis pagelbėti visai šeimai. Visi angliakasio Mendelio vaikai veržėsi į aukštuosius mokslus. Du sūnūs tapo kunigais, dvi dukros — gailėstingomis seserimis.

Baigęs vidurinę mokyklą, prieš studijas į kolegiją ir kunigų seminariją, L. Mendelis kurį laiką dirbo sveikatos ir gyvybės draudimo įstaigoje. Priimtas į Baltimorės vyskupiją, Mendelis buvo išsiųstas teologijos ir filosofijos mokyti į Romą. Ten jis studijas vainikavo daktaratu, ten ir kunigu įšventintas 1928 m. sausio mėnesį. Savo pirmas iškilmingas mišias, atlaikė gimtojoje Lietuvoje. Grįžęs į Ameriką tuojau paskirtas į Šv. Alfonso lietuvių parapiją, kuriai tada vadovavo kleb. kun. Juozas Lietuvinkas. Nuo 1943 metų prel. Mendelis tapo Šv. Alfonso parapijos klebonu. Į emeritus pasitraukė dėl susilpnėjusios sveikatos. Mirė ištikus kelintam širdies smūgiui. Dešimčia dienų anksčiau mirė ir jo brolis, kun. Jonas Mendelis, vieneriais metais už jį jaunesnis, pastaruoju metu gyvenęs Floridoje.

JUOZUI KELIUOČIUI 85 METŲ
Rugpjūčio 22 dieną prieš 85 metų Rokišio apskrityje gimė Juozas Keliuotis, išlikęs katalikininkas, žurnalistas, rašytojas.

Juozas Keliuotis nepriklausomos Lietuvos gyvenime paliko svarų įnašą, leisdamas ir redaguodamas savaitinį žurnalą "Naująją Romuvą",ėjusią devynerius metus. "N. Romuva" 1940 metų birželio mėnesį uždarė Sovietų Sąjungos okupacijos atneštas svetimas režimas. Tokio pat likimo tada susilaukė visi patriotiniai Lietuvos spaudos leidiniai.

Juozo Keliuočio redaguota "Naujoji Romuva" buvo kultūrinės kūrybos dinamiška skatinėja, tautinio sąmoningumo stiprintoja, socialinio teisingumo skelbėja, naujų kelių valstybiniam gyvenime ieškotoja, krikščioniškomis idėjomis pagrįsto gyvenimo pirsėja. Keliuočiu buvo pavykę suburti aplink Naująją Romuvą pajėgiausius įvairių įsitikinimų kultūrininkus.

Naujosios Romuvos vardu ruošti vieši pokalbiai — diskutijos Kaune ir kituose miestuose sutraukdavo skirtingų gyvenimo sričių žinovus, kuriems rūpėjo šviesesnė šalies ateitis.

Prieš įsteigdamas Naująją Romuvą, Keliuotis kelerius metus redagavo dienraštį "Rytą", artimą krikščionims demokratams. Į Rytų redaktoriaus kėdę Keliuotis atsisėdo ką tik grįžęs iš literatūros, meno ir žurnalizmo studijų Sorbonoje. Būdamas studentu Kaune, anksčiau jis redagavo jaunimo žurnalą Pavasarį, leista Pavasarininkų. Redagavo jis ir jaunesniems moksleiviams ateitininkams leista žurnalą Ateities Spindulius.

Aktyviame politiniame darbe Keliuotis niekad nedalyvavo, bet tai neišgelbėjo jo nuo sovietinio teroro siautimo. Sovietų Sąjungai, iš naujo 1944 metais okupavus Lietuvą, Juozas Keliuotis netrukus buvo sumistas ir nuteistas ilgam laisvės atėmimui, prikišant jam nebūtus neva nusizengimus sovietinei santvarkai ir liudžiai. Tolimeso Sovietijos gelmėse Keliuočiu teko iškalėti daugiau kaip dešimt metų.

Ir daug išvargintas ir paniekinimą iškentęs, Juozas Keliuotis grįžo tėvynėn nenustojęs kūrybinio entuziazmo, kurio jaunystės dienomis jam niekad netrūkdavo ir kuriuo jis stipriai užkrėsdavo savo idėjos draugus. Kiek žinoma, šiandien Keliuotis gyvena labai vienišas, beveik izoliuotas. Knyga ir rašymai lieka jo artimiausi draugai. Visi jo buvę pažįstami ir bičiuliai iš širdies linki Juozui Keliuočiu galimai daugiau šviesių dienų.

KAZYS VILNIŠKIS — SUKAKTUVININKAS

Šių metų rugpjūčio 6 dieną mūsų Susivienijimo narių gretose susilaukėme naujo deimantininko. Tą dieną Kazys P. Vilniškis, buvęs Susivienijimo išdo globėjas, įsirikio į mūsų visuomenės jaunos dvasios veikėjus, pasiekusius savo gyvenime jau septyniadešimt penktąjį slenkstį... Kas pažįsta Kazį Vilniškį, bet nėra matęs jo gimimo pažymėjimų, jokių būdu netikės, kad šis tvirto rankų spaudo, žvalaus žvilgsnio, niekad argumentų savo nuomonei pagrįsti netrūkstas, visad gerai nusiteikęs aukštaitis štai jau įžentė į deimantininkų eiles. Bet — tokia gyvenimo tikrovė, kurios besisukančio rato nepasuksi atgalios.

Deimantininkas, o tebėra veiklus visuomeninio gyvenimo stakuriuose, iš kurių jam nepavyko pasprukti ir į poilsio bei ramybės ieškojimų uostą St. Peterburge pasitraukus. Kazys Vilniškis, gimęs New Yorke, augęs ir išimokslinęs Lietuvoje (elektros inžinierius), Amerikos lietuvių gyvenime dalyvauja nuo 1931 metų, kai jis grįžo

į Lietuvos į savo gimtąjį miestą. Lietuvoje veikė šauliuose, pavarininkuose, ateitininkuose. Vadovavo moksleivių ateitininkų Kauno rajonui. Sukaktuvinijame ateitininkų 1930 metų kongrese pastatytoje misterijoje dainavo chore ir net šoko baletą... Jaunystės entuziazmo netrūko Kazui ir grįžus į Ameriką didžiulės depresijos metais.

Brooklyne, N.Y., tuojau įsijungė į lietuvių katalikų visuomenės organizuotą veiklą. Artimiausiai bendradarbiavo su kun. Jonu Balkūnu, dabar apaštalinio protonotaru, mūsų Susivienijimo dvasios vadu. Netrukus įsirašė į Susivienijimą, L. Vyčius, Katalikų Federaciją. Drauge su veikliais pasauliečiais ir kunigais suorganizavo Lietuvių Universalinio Biuro bendrovę, kuri 1933 m. gruodžio 1 d. išleido savaitraštį "Ameriką". K. Vilniškis buvo jos pirmasis redaktorius, kurio pareigose jis išbuvo trejus metus, o po to — vienerius metus administravo tą katalikų laikraštį, visų pirma skirtą New Yorko ir New Jersey lietuviams.

Prieš "Amerikos" pasirodymą, Bostoneėjusiam "Darbininkų" keletą metų buvo pastovus N.Y.-N.J. lietuvių skyrius, kurį tvarkė kun. J. Balkūnas, o Vilniškis buvo artimas bendradarbis.

Pasitraukęs iš "Amerikos", K. Vilniškis bandė savo laimę prekybos versle. Stengėsi įsteigti stambesnio masto importo ir eksporto bendrovę, kuri plėstų prekybą su Lietuva. Atvykus iš Lietuvos Lietūkiu ir kitų ekonominių įmonių atstovams, Vilniškis buvo pakviestas į naują bendrovę. Padaryta gera pradžia, bet kilęs II pasaulinis karas visus planus apvertė aukštyn kojomis. Tačiau Vilniškis nesitraukė iš pradėtų naujų užmojų ir ilgainiui išėjo į savarankišką prekybą New Havene, Conn. Čia jam geras talkininkas buvo jo žmona Elena (bostonieškė Pöde-lytė, Bostono lietuvių jaunimo veikėja, ypač aktyviai dalyvavusi Šv. Petro parapijos chore). Juodu išaugino dvi dukras ir sūnų, dabar gyvenančius Californijoje.

Gyvendamas Brooklyne ir New Havene, Vilniškis uoliai dalyvavo pagrindinių organizacijų veikloje, eidamas atsakingas pareigas jų valdybose. Dalyvavo ir 1940 metų L.K. Federacijos tarybos Pittsburgho suvažiavime, kuriame nutarta steigti Amerikos Lietuvių Tarybą. Jis buvo tarp pirmųjų BALFO steigėjų ir rėmėjų, rūpinosi tremtinių atsikvietimu ir įkurdinimu. Buvo BALFO direktoriute. Pats asmeniškai buvo sudaręs kvietimus — afidevitus gausioms išvietintų lietuvių šeimoms. Dalyvavo Susivienijimo keliuose seimuose kaip atstovas ir Direktorių tarybos narys. Kai veikė L. K. studentų ir profesionalų sąjunga, jo pastangomis buvo įkurtas gausus jos narių skyrius New Yorke. Buvo ir Lietuvių Kultūros instituto valdyboje. Ne svetima jam buvo ir aviacija — pasiruošė savarankiškai lekturuoti padanges pakilti. Daug pagelbėjo 1939 m. N.Y. Pasaulinės parodos Lietuvių dienos sėkmingam suruošimui. Žodžiu, dirbo daugelyje visuomeninės veiklos sričių.

Nenuleido rankų ir šiandien. St. Peterburge vadovauja Tautos Fondo atstovybei. Yra Tautos Fondo tarybos narys. Tebepriklauso L. vyčiams. Įdomus sutapimas. St. Peterburge Kazui Vilniškiui tenka artimai bendradarbiauti su prel. Jonu Balkūnu ir inž. Antanu Mažeika, L. vyčių organizacijos garbės nariu. Tai pati trifulė prieš keliasdešimt metų dirbo trūksė Brooklyne tiems patiems tikslams. Ryžtas ir svajos turbūt nepasikeitė. Pasikeitė gal tik aplinka...

Mielam sukaktuvininkui — gausios Dievo palaimos asmeniame gyvenime ir visuose užmojuose.

36 REIKALAUJA ĮTRAUKTI PABALTJŲ Į "NEBRANDUOLINĘ ZONĄ"

Vakarose gautas 38-ų pabaltiečių pasirašytas Atviras laiškas Sovietų Sąjungos ir Šiaurės kraštų vyriausybės dėl nebranduolinės zonos sukūrimo Šiaurės Europoje. Štai to laiško turinys:

"Sovietų Sąjungos, Islandijos, Norvegijos, Danijos, Suomijos ir Švedijos Vyriausybių galvoms, laisvos nuo branduolinių ginklų zonos Šiaurinėje Europoje klausimu.

"Šiaurės Europos tautos ir vyriausybės šiuo metu vispasiškai svarsto laisvos nuo branduolinių ginklų zonos Šiaurinėje Europoje įsteigimo klausimą, kaip buvo pasiūlyta Sovietų Sąjungos Aukščiausios Tarybos prezidentinio pirmininko. Šiuo raštu mes siūlome išplėsti minėtą klausimą, įjungiant į minėtą zoną Baltijos jūrą ir tris Baltijos kraštus — Estiją, Latviją ir Lietu-

važoms Skandinavijos ir Baltijos tautoms, ypač kad tas prisidėtų prie jų būsimos saugumo.

"Didžiųjų valstybių sukelti konfliktai padarė labai daug nuostolių Baltijos tautoms. Jos ypatingai daug nukentėjo per antrąjį pasaulinį karą, kada frontas perėjo per jų teritorijas du kartu. Čia turėtų būti pažymėta, kad nepriklausomų respublikų Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybės dėjo visas pastangas, kad išvengtų įsivėlimo į didžiųjų valstybių konfliktus. Baltijos tautos taip pat žino, kad didžiųjų valstybių vadovai tada visiška ignoravo Baltijos tautų norus, likimą ir stekimus, kai jos pasidalino tą rajoną į jų įtakų sferas. To padalinimo drastiskas pavyzdys yra 1939 m. rugpjūčio 23 d. paktas tarp nacių Vokietijos ir Sov. Sąjungos, ir to

pakto slaptas priedas, kuris nėra paskelbtas Sov. Sąjungoje ligi šios dienos.

"Turint tai omenyje, mes manome, kad yra labai svarbu sudaryti garantiją, kuri užtikrintų mažų tautų saugumą didžiųjų valstybių konflikto atveju.

"Mes manome, jog turėtų būti natūralu ir priimtina visoms tautoms, kad sutartis dėl laisvos nuo branduolinių ginklų zonos uždraustų gaminti ir dislokuoti branduolinius ginklus, o taip pat laikyti ir pervežti bet kokiomis transporto priemonėmis (laimais, lėktuvais ar raketomis) branduolinius sviedinius atitinkamose susitarusių šalių teritorijose ir Baltijos jūroje.

"Mes tikimės, kad NATO ir Varšuvos pakto valstybės galės užtikrinti branduolinių ginklų uždraudimą laisvoje nuo bran-

duolinių ginklų zonoje Šiaurinėje Europoje, įskaitant ir Baltijos jūrą ir Baltijos kraštus. Toks branduolinių ginklų uždraudimas viename rajone būtų svarbus žingsnis į žmonijos laisvės įgyvendinimą — visuotinį nusiginklavimą".

1981 m. spalio 10 d.

(Paraiš. Eva Ahonen, Heikki Ahonen, A. Andriuskaitė, Rein Arjukese, Ivoars Blankensfelds, Birutė Burauskaitė, Inta Calitta, K. Černauskienė, Ulla Einasto, Gunnars Gutmanis, Ilse Heinsalu, Karin Inno, Urmas Inno, A. Kazlauskas, R. Kazlauskienė, V. Kazlauskaitė, V. Kiela, Aija Krūmina, Inta Karklina, Karlis Lapiņš, Janis Liepiņš, Evalds Līberskis, Laimonis Lāsis, Astra Niede, Juris Niede, Lagle Parek, Arvo Pesti, Elmars Prauliņš, Eve Parnast, Endel Ratas, Gunars Stefans, Peteris Stockmonts, Mara Zile, Enn Tarto, Erik Udams, Jonas Petkevičius, Ona Poškienė-Lukauskaitė, L. Kulvietytė.

XXVII Kanados lietuvių dienų rengimo komitetas. Iš k. sėdi: B. Niedvaras — komiteto narys, T. Kerlytė — sekretorė, V. Piečaitis — KLB Montrealo apylinkės pirmininkas ir lietuvių dienų koordinuotojas, J. Adamonytė — atsiveikimo vakaro reikalavimas, J. Šiaučiulis — leidinio reikalavimas, Stovai D. Mališka — priėmimo ir nakvynių reikalavimas, G. Vazalinskis — informacijos ir reklamos reikalavimas, A. Staskevičius — poezijos vakaro reikalavimas, R. Lukosevičienė — koncerto reikalavimas, K. Toliūsis — išdėtininkas, B. Staskevičius — pamaldų reikalavimas, D. Lukosevičius — sporto reikalavimas. Nuotraukoje trūksta: D. Vasiliauskienės — dailės parodos reikalavimas ir G. Nagio — bėgių reikalavimas.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

Telegrama naujam Valstybės sekretoriui. Naujajį Valstybės sekretorių George P. Shultz telegrama pasveikino Amerikos Lietuviai Tarybos pirmininkas dr. K. Sidlauskas, pareiškdamas viltį, kad jis savo įtakingą postą panaudos Lietuvos laisvinimo pastangom.

Ruošiamasi ALTO metiniam suvažiavimui. ALTO metinis suvažiavimas įvyks spalio 30-31. Tautiniuose namuose, Chicagoje. Suvažiavimo eigai aptarti, įvairiom komisijom sudaryti rugpjūčio 20 buvo suauktas Amerikos Lietuviai Tarybos valdybos posėdis. ALTO gen. sekretoriui inž. Gr. Lazauskui pasiūlius, numatyta suvažiavimo darbotyarkė ir kt. Nutarta spalio 30 vakare ruošti banketą, kurį organizuoti pakviestas Visuomeninių reikalų komisijos pirm. dr. L. Kriaučiūnas su savo pasirinktais talkininkais.

Suomiai domisi Sibiro skaidrėmis. Amerikos Lietuviai Taryba gavo iš Helsinkio laišką, kuriuo prašoma jiem už atlyginimą perleisti rinkinį ALTO paruostų skaidrių apie lietuvius Sibire. Nuspręsta jų prašymą išpildyti.

Reikšmingas pasitarimas Lietuviai. ALTA gavo keletą atspaudų austrų laikraščių. Ypač didelį prielankumą Lietuviam rodo "The Catholic Weekly". Šis laikraštis įsidėjo ilgą, išsamų pasikalbėjimą su Austrų laikraščiu Vliko pirmininku dr. K. Bobeliu. Taipgi išspausdino

Australijos lietuvių sąjungos žmogaus teisėms ginti plačią informaciją apie trėmimus ir kalinimus okupuotame Pabaltijy, ypač plačiai informuojant apie A. Terlecką.

Ateiviam pilna įstatymų globa. Ryšium su bylomis dėl vadinamųjų karo nusikaltėlių, Amerikos Lietuviai Tarybos pirm. dr. K. Sidlauskas pasiuntė raštus įvairiom Washingtono įstaigom, primindamas, kaip negalima pasitikėti Sovietų įstaigų paruošiamais dokumentais ir liudijimais. Be kitų, gautas atsakymas kongresmano H. Washingtono, kuris užtikrina, kad JAV reziduojantieji asmenys pasiliks pilnoje JAV įstatymų globoje.

Čekai su lietuviais. Pabaltijo reikalų vedėja Valstybės departamente Mildred Patterson, gavusi lietuvių nuotraukų su ja ir lietuvių laikraščių iškarpa, atsuntė laišką Amerikos Lietuviai Tarybai, pažymėdama, kad jai buvo malonus susitikimas su lietuviais minint de jure pripažinimo sukaktį Washingtono ir kad ji tikisi vėl su lietuviais pasimatyti.

Antibolševikinė konferencija Londone. Antibolševikinių tautų blokas ir Europos laisvės taryba rugsėjo 23-26 Londone, D. Britanijoje, ruošia savo konferenciją, kur bus paskaitos, diskusijos, pamaldos, koncertas. Viena iš pagrindinių šio sąjūdžio veikėjų "ABN Correspondence" žurnalo Miunchene redaktorė Slava Stetzko, buvusio Ukrainos premjero žmona, palaiko ryšį su Amerikos Lietuviai Taryba, dažnai pasikeisdama laiškais ir informacijomis.

Jei negali atsikviesti artimųjų iš Lietuvos. Okupantai vis dar klydo iš Lietuvos parsikviesti savo šeimos narius: žmonas, vyrus, vaikus. Artėja Madrido konferencija, kurioje Amerikos Lietuviai Taryba ruošiasi per mum draugingas delegacijas tą priminti. Prašome skubiai prisijusti negaunančio leidimo atvykti iš Lietuvos vyro ar žmonos adresą, nuo kada ir kiek kartų leidimo buvo prašoma, paduodant ir adresą, kas iš Amerikoje gyvenančių daro pastangas atsikviesti. Informacijas siųsti adresu: Lithuanian American Council, 2606 West 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Politinį kalinių reikalą. Amerikos lietuviai, turintieji savo artimų žmonių, kuriuos okupantas kaip politinius kalinius laiko kalėjimuose ar beprotnamiuose, prašomi tuojau apie tai pranešti Amerikos Lietuviai Tarybai (2606 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629). Tie duomenys bus perteikti mum palan-

kiom delegacijom Madrido konferencijoje, kad primintų Sovietų Sąjungai neleistiną elgesį su lietuvių patriotais.

ALTAS pasveikino naują arkivyskupą. Naujam Chicagos arkivyskui J. L. Bernardin sveikinimo raštą Amerikos Lietuviai Tarybos vardu pasiuntė pirm. dr. K. Sidlauskas, pasidžiaugdamas, kad arkivyskupas žino Lietuvos katalikų vargus okupacijos ir apie tai spaudoje yra rašęs. Toliau pareiškė, kad lietuviai, žinodami arkivyskupo Bernardin rodomą susidomėjimą tautinėmis tradicijomis ir etnine kultūra, džiaugiasi, jog jo vadovybėje Chicagos lietuvių parapijos galės reikiama aptarnauti lietuvius katalikus, kurių tėvų žemė yra ateistų priešpaudoje.

Apie Lietuvą — didžiame dienraštyje. Milijonų skaitytojų turis dienraštis "Chicago Tribune" rugpjūčio 22 išspausdino kun. J. Prunskio straipsnį apie pavertuosius. Straipsnyje be kitos medžiagos duodamos ir ištraukos iš Lietuvos pogridžio spaudos: "LKB Kronikos" ir "Aušros".

LIETUVIAI PASAULYJE

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas šiemet įvyks St. Petersburg Beach, Fla., Lapkričio 25-28. Pramatyta 15 sekcijų ir arti 30 paskaitininkų. Filosofijos sekcijai vadovauja prof. dr. Kęstutis Skrupskelelis, lietuvių kalbos sekcijai — prof. dr. Antanas Klimas, gamtos mokslų sekcijai — prof. dr. Birutė Saldukienė, architektūros ir meno istorijos sekcijai — arch. dr. Alfredas Kulpa-Kulpavičius, medicinos mokslų sekcijai — dr. Kazys Bobelis, matematikos mokslų sekcijai — prof. dr. Česlovas Masaitis, teisės mokslų sekcijai — prof. dr. Bronius Kaslas.

— Jonas Kavalitnas, dvejus metus direktoriavęs Vasario 16 gimnazijoje, grįžo į JAV. Atėjantiems dvejiem metam naujai gimnazijos direktorium sutiko būti Andrius Šmitas.

— Chicagos Jaunimo Centro 25 metų sukaktis bus paminėta specialia akademija spalio 10 didžiojo salėj.

— Kryžių kalnas netoli Šiaurios gausiai žmonių lankomas. Apskačiuojama, kad ant kalno yra pastatyta daugiau negu 5000 įvairių kryžių ir beveik kas diena išdygsta vis nauji, taip, kad kalnas jau nebegali jų sutalpinti.

— Kun. Franas A. Daus, LKSA narys, buvęs Ikonou Our Lady of the Miraculous Medal bažnyčioj, Pine Island, Fla., neseniai buvo perkeltas kapeliono pareigoms į Maria Manor Health Home, 10300 4th St., North, St. Petersburg, Fla. 33702.

IŠTIKIMYBĖ TIKĖJIMUI IR TAUTINĖM VERTYBĖM

Prancūzijoje leidžiamas mėnraštis Catacombes išspausdino profatoriaus Hoffmanno ilgą straipsnį apie sunkią religinę padėtį Pabaltijo kraštuose. Iškėlęs pabaltiečių, ypač lietuvių, ryžtingai vedamą kovą už religines laisvės apsaugojimą, straipsnio autorius pažymi, kad ši kova yra neatskiriama susijusi su pabaltiečių siekiais atgauti tautinį suverenumą ir valstybinę nepriklausomybę.

Prof. Hoffmann savo straipsnyje primena gausius pareiškimus, kuriuos lietuviai, latviai ir estai pastaraisiais metais pasuntę įvairiom Vakarų pasaulio tarptautinėm ir tautinėm organizacijom bei politinėm institucijom, reikalaudami, kad sovietinė valdžia vykdytų tarptautinius įsipareigojimus ir konstitucijos nuo-

status, liečiančius žmogaus teisių apsaugojimą.

Gausūs yra ir Lietuvos tikinčiųjų protestai dėl religinės laisvės varžymų. Straipsnio autorius primena, kad, pavyzdžiui, 1979 metais 520 Lietuvos kunigų iš bendro 708-nių kunigų skaičiaus pasirašė protestą prieš vadinamus religinių susivienijimų nuostatus, iškeldami jų antikonstitucinį ir antihumanišką pobūdį.

Prof. Hoffmann pažymi, kad pabaltiečių kovą už religinę laisvę ir kitas žmogaus teises akivaizdžiai paliudija kankinių aukos, teisminiai susidorojimai su sąžinės belaisviais, jų kalinimai psichiatrinėse ligoninėse, vergų stovyklose. Pabaltiečių patiriamos moralinės ir fizinės kankios dėl ištikimybės tikėjimui ir tautinėm vertybėm įpareigoja laisvojo pasaulio visuomenę reikalauti, kad Pabaltijo tautom būtų pripažinta apsisprendimo teisė, kad smurtu jom primestas režimas būtų paskelbtas neteisėtu ir kad tom tautom būtų duota galimybė vėl gyventi laisvą ir nepriklausomą gyvenimą.

— Ateities žurnalo metinis vakaras įvyks spalio 16 Chicagoj, Jaunimo Centro didžiojo salėj.

— Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos dvyliktoji suvažiavimas įvyks lapkričio 24-28 St. Petersburg, Fla. Suvažiavimo posėdžiai vyks Dolphin Beach Resord viešbuty, St. Petersburg Beach, Fla.

Vincas Kudirka

— Vincas Kudirka, ilgametis Lietuvių Katalikų Susivienijimo narys ir veikėjas, sulaukęs 100 metų amžiaus, gegužės 1 mirė Norwood, Mass. Minint jo gražų jubiliejų, apie sukaktvininką buvo rašyta Garse 1981 rugsėjo mėn. numery ir įdėta nuotrauka, vaizduojanti gausią jo šeimą. Velionio dukra Ona Chervokienė ir dabar yra Lietuvių Katalikų Susivienijimo 81 kuopos sekretorė.

SŪDUVOS LEIDINIAI

A. Bendoriaus — LIETUVOS GEOGRAFIJA. Kaina 3 dol.
Kun. J. Burkauš — TERESĖ NAUMANAITĖ. Kaina 3 dol.
Teisininko Pr. Sulo — KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI. Kaina 3 dol. Su testamentine forma (anglų kalba) 3.50 dol.
Šias knygas galima gauti "Garso" administracijoje, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703.

Nauja lietuviškų valgių receptų knyga LITHUANIAN COOKERY

Anglų kalba paruostė agronomė Izabelė Sinkevičiūtė. Su plastikiniu aplanku; 316 puslapių. Puiki knyga lietuviškų valgių mėgėjoms ir šauni dovana draugėms amerikietėms. Kaina 8 doleriai.

Užsakymus siųsti: "Garsas", P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Mielas Tautieti, drauskis LK Susivienijime

LKS yra tvirta, saugi lietuvių fraternalinės apdraudos organizacija. Turtas siekia 3 milijonus dolerių.

Turi moderniskus apdraudos planus pilnamečiams ir jaunamečiams:

- 20 metų mokėjimo — 20 Year Payment Life
- 20 metų taupymo — 20 Year Endowment
- Taupymo iki 65 metų — Endowment at Age 65
- Mokėjimo iki 85 metų — Life Paid up at 85 (tik pilnamečiams).

Susivienijimas turi ir priedinius draudimus už mažus mokescius. Aplikantai nuo 16 iki 40 metų, nuo \$500.00 iki \$2000.00 apdraudai primiami be medikalinės egzaminacijos — sveikatos patikrinimo.

Susidomėję apsidraudimu Lietuvių K. Susivienijime, kreipkitės į jūsų kolonijoj gyvenančios kuopos sekretorių, arba į Susivienijimo centrą išpildant žemiau paduotą kuponą.

LITHUANIAN C. ALLIANCE
P. O. Box 32 (71-73 So. Washington St.)
Wilkes-Barre, Pa. 18703

Esu susidomėjęs apsidraudimu Liet. Kat. Susivienijime

Vardas, pavardė .....
Adresas .....
..... (Zip Code) .....
Jeigu norėsite prisiimti įsų kolonijoj gyvenančiam Susivienijimo kuopon, centras pasiųs šį kuponą kuopos sekretoriui, kuris asmeniškai atliks suteiktą patikrinimą, patarimus ir atliks reikalingus formulamus. Malonėte atpausti: ..... (taip ar ne).
Jeigu norėsite įsitraukti centrines kuopon, tada ir narytės mokescius siųskite tiesiog į centrą. Malonėte atpausti: ..... (taip ar ne).

GARSAS • Lithuanian U.S. Alliance of America

English Section

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE BOARD OF DIRECTORS MEETING JUNE 24-25, 1982

FIRST SESSION — THURSDAY, JUNE 24, 1982

The mid-year meeting of the Board of Directors of the Lithuanian Catholic Alliance was held on Thursday, June 24, 1982 at the Home Office, Wilkes-Barre, Pa.

Meeting called to order by President Thomas E. Mack, Esq. at 10:00 a.m.

Rt. Rev. Msgr. John Balkūnas offered prayer for the success of the meeting and also a prayer for the late Dr. Albert J. Valibus, Supreme Medical Examiner.

Roll call made by Secretary Frank J. Katilus and present were: President Thomas E. Mack, Esq.; Spiritual Advisor Rt. Rev. Msgr. John Balkūnas; Vice-President Joseph B. Laučka; Secretary Frank J. Katilus; Treasurer Leocadia Donarovich; Trustees — George Sadauckas, Rosalie Kizis; Directors — Albina Poška, Leonard Mikelonis; Executive Director Charles A. Liscosky. Absent — Joseph A. Stankaitis, M.D.; Leonard Pallis.

Motion by Joseph B. Laučka to dispense with reading of the minutes of last meeting since all Board members received a copy of the minutes by mail right after the last meeting, second by Albina Poška. Motion carried unanimously.

President Thomas E. Mack called for a report from Our Spiritual Advisor Rt. Rev. Msgr. John Balkūnas.

REPORT OF SPIRITUAL ADVISOR RT. REV. MSGR. JOHN BALKŪNAS

Mr. President and Members of the Board:

Since our last National Convention in Rochester, N.Y., the contacts I had with the Executive Committee were the monthly letters and financial reports from the Executive Director Charles A. Liscosky.

The reports were summations of the financial status of the Lithuanian Catholic Alliance. My compliments to the Executive officers for a job well done.

In following the GARSAS and its political, social, cultural and religious policies, may I also compliment the editor Father Bučmys for keeping it on high standards of the past. No controversial matters were noticed.

As your Spiritual Advisor, I received no objections and my attention was never called to any aberrations. The spiritual status of the Alliance is stable and correct.

Concerning my personal activities, may I state, that they are various and many. I do try to emphasize wherever possible that I represent in my capacity the Lithuanian Catholic Alliance, especially in Lithuanian spheres. Here they are many and responsible. Frequently I am consulted by the Supreme Committee for the Liberation of Lithuania, the Lithuanian National Fund, the Lithuanian American Council, the United Lithuanian Relief Fund, the Knights of Lithuania, the Lithuanian Catholic Academy of Sciences and Arts, the Lithuanian Catholic Priests' League, the Lithuanian Catholic Religious Aid, the American Lithuanian Community and others.

Because of contacts I hold with these organizations, I am burdened with meetings and talks. As you know, I delivered the sermon at Vilkas Seimas, Nov. 9, 1981, in Cleveland, Ohio; the Memorial 10th Anniversary Mass and sermon for the late Lithuanian Consul General Peter Dauzvardis; Dec. 13, 1981, the 30th Anniversary Mass and sermon of the Lithuanian Community of USA; April 19, 1982, Detroit, Mich. Also, Funeral Eulogy for Father Joseph Aleksūnas, Dec. 12, 1981, Brooklyn, N.Y.; 25th Jubilee sermon for Father Peter Žemeikis, Elizabeth, N.J., May 23, 1982. Distances and time may not be considered, but my age tells me that its time for me to stop.

When should I stop? My good senses say — now. But few commitments push me on. July 25th I intend to be in Putnam, Conn., at the Annual Sisters Picnic, say the Mass and deliver the sermon. The Lithuanian Catholic Priests' League will hold its annual convention in Cleveland, Ohio, Aug. 2. The Knights of Lithuania will have their convention Aug. 5-8, also in Cleveland. My intentions are to be at both conventions (but no obligations). In St. Petersburg presently my heaviest responsibility is the Triennial Convention of the Lithuanian Catholic Academy of Sciences and Arts, Nov. 24-28, 1982. I hereby invite all of you to attend.

The Lithuanian Catholic Alliance is an active Catholic organization, a member of the Lithuanian Catholic Federation of America. As the Spiritual Advisor, I missed the signature of our president under the proclamation of the Lithuanian Catholic Parish Year 1982. This evidently was an oversight. Our cooperation civic and public affairs among Lithuanians is beneficial to LCA fraternal aims and purposes. Therefore, I take it as my duty to be a part of them. With your consent and approval I will do so in the future.

Respectfully submitted,
Rev. John Balkūnas,
Spiritual Advisor

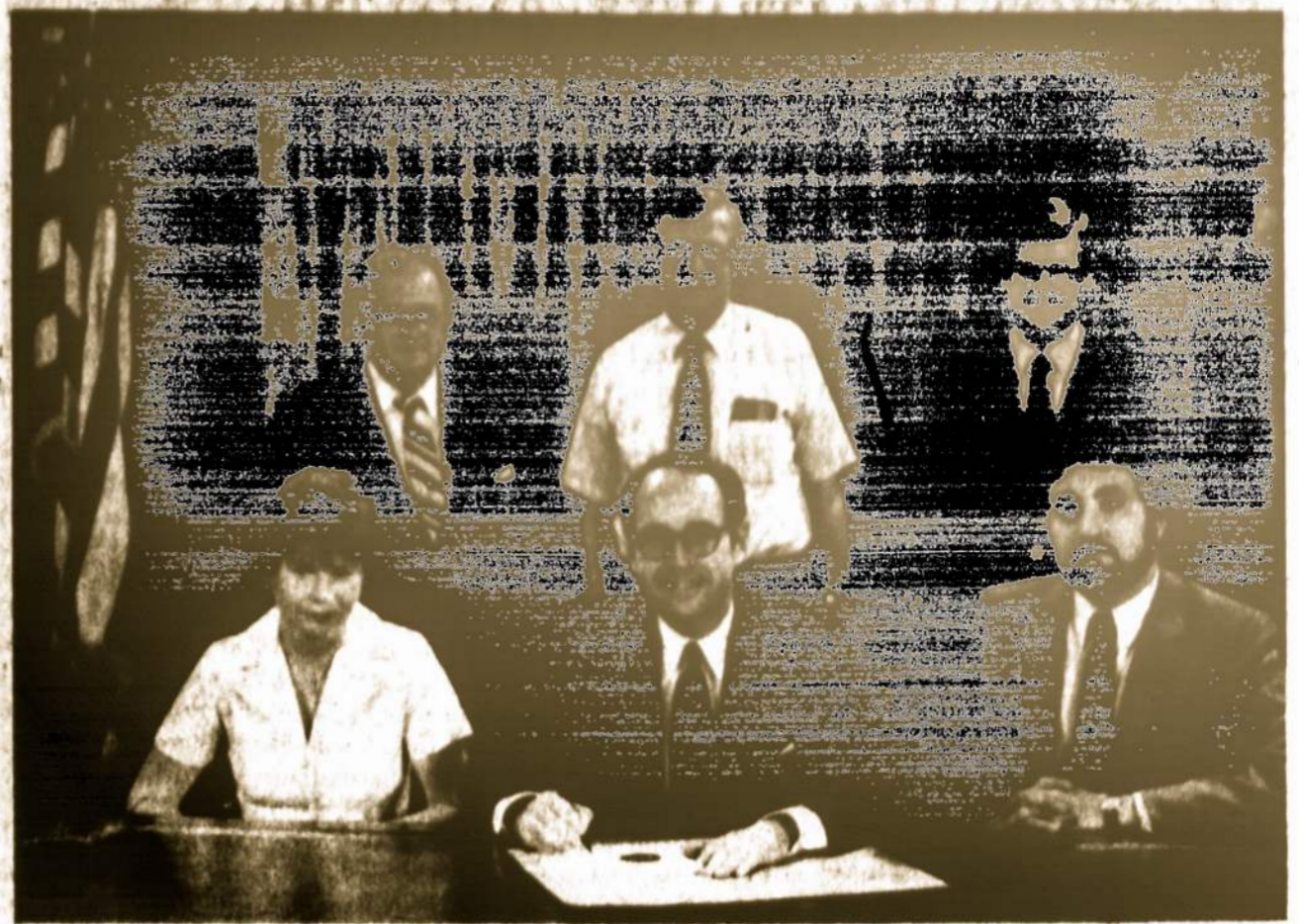
Motion made by Rosalie Kizis to accept the report, second by George Sadauckas. Motion carried unanimously.

President Thomas E. Mack, Esq. report was being copied and not quite ready so he called for a report of Vice-President Joseph B. Laučka.

REPORT OF VICE-PRESIDENT JOSEPH B. LAUČKA

Since the last Board meeting held in Rochester, immediately after our Convention, my greatest concern was my assistance to GARSAS by contributing articles which might be of interest to our Alliance membership. I kept in close touch with its editor, the Rev. Bučmys. Each issue of GARSAS carried my articles.

The Alliance is a Fraternal Benefit society, organized and conducted solely for the mutual benefit of its members and their beneficiaries and not for profit.

Governor of Pennsylvania proclaiming Captive Nations Week, with a Lithuanian Delegation. From the left: Joann Gilbert, Governor Dick Thornburgh, Louis Skeparnias, standing: Charles Bojanic (Chairman of Nationalities Committee), Joe Mackalonis, John Povilaitis

At the request of our President, Thomas Mack, Esq. I attended the annual convention of VLIK held in Cleveland on Nov. 7-8 of last year and extended greetings on behalf of the Board, the president and our Alliance. In my address I reminded the participants of that convention that the Alliance has been and is supporting the VLIK and its activities. This support, I said is mainly given through the Lithuanian American Council which for a quarter of a century was under the leadership of our late President Leonardas Simutis. My report about VLIK and its convention was printed in GARSAS (November issue of 1981), therefore I submit that it will serve in lieu of a longer report at this meeting. I should like to add that our Spiritual Director Msgr. Balkūnas was a very active participant at this convention and that he also delivered an impressive sermon. I also would like to inform you that I participated as a private person at the triennial convention of the United Lithuanian Relief Fund of America (BALF) and extended greetings and best wishes on behalf of the Board.

I am sure that all of us are very concerned about the decrease in our membership. This problem is a common one to the fraternal organizations of other nationalities. For example, the Ukrainian National Assn. every year goes down in membership. They are giving great attention to the means of attracting young people. I have sent a couple of their leaflets to our Executive Director. It would be worthwhile to study various ways and means of others to attract new members. It is also very important that our Alliance would be more visible among our people. Let's try at this meeting to exchange our opinions and ideas as to how to increase our membership. Our Centennial is approaching. Perhaps this event will serve us as an inducement to win one hundred new members annually.

I wish you all a very successful meeting.

Joseph B. Laučka
Vice-President

Motion by Leocadia Donarovich to accept the report, second by George Sadauckas. Motion carried unanimously.

President Thomas E. Mack, Esq. called for a report from Secretary Frank J. Katilus.

REPORT OF SECRETARY FRANK J. KATILUS

Rt. Rev. Msgr., Mr. President and members of the Board of Directors:

It is a pleasure and a privilege to be with you at this Board of Directors meeting of the Lithuanian Catholic Alliance to discuss our present problems and also the future of our organization.

As secretary, I would like to welcome the newly elected officers and Directors and wish them well in their new endeavors, and if I can be of any help to you at any time, do not hesitate to ask me, I am only too glad to help.

There isn't very much to report as far as any activity is concerned. I attended all the Executive Committee meetings and carried out any assignments given to me.

On August 19, 1981, I attended the Knights of Lithuania convention which was held in Scranton, and extended greetings in behalf of the Lithuanian Catholic Alliance and invited them to consider joining the Lithuanian Catholic Alliance as members and together we can do a lot more for the Lithuanians in the future in striving for Lithuania's independence again.

On October 19, 1981, I attended the Penna. Fraternal Congress meeting in Allentown, Pa. with Mr. Liscosky and it seemed that all of the Fraternal are having the same problem with attaining new memberships.

On May 3, 1982, Leocadia Donarovich, Leonard Pallis and I, attended the official signing in Harrisburg of the Proclamation declaring May 2-9 as Fraternal Week by the Lt. Governor of Penna. which was arranged through the Penna. Fraternal Congress.

I did give a great deal of thought as to how we can increase our new memberships, because it has fallen to an all time low, but it is very hard to overcome the cashing in of certificates by our present members and investing it in high interest paying certificates at local banks. Perhaps this meeting will find a solution to overcome this barrier.

I must express my sympathy in the passing away of our past Supreme Medical Examiner Dr. Albert J. Valibus, who will be missed very much especially at our Board meetings, if only for his great interest in anything that was Lithuanian, and also his great story telling, but it is the will of the Almighty.

In closing, I do want to wish all of you present, the best of health and may our efforts at this meeting be very fruitful for the betterment of our Lithuanian Catholic Alliance.

Respectfully submitted,
Frank J. Katilus, Secretary

Motion by Leonard Mikelonis to accept the report, second by Rosalie Kizis. Motion carried unanimously.

President Thomas E. Mack, Esq. called for a report from Treasurer Leocadia Donarovich.

REPORT OF TREASURER LEOCADIA DONAROVICH

Treasurer's Report
January 1, 1981 to December 31, 1981

Total Checking Accounts Balance January 1, 1981 \$ 4,882.25

Receipts:

Dues Collected from Members	\$ 65,253.33
Principal & Interest on Mortgages	144,128.18
Interest on Bonds	86,979.28
Matured Bonds	124,970.36
Garsas Subscriptions and Sale of Books	548.50
Interest on Matured Certificates	3,120.79
Interest on Checking Accounts	798.20
Redeposits	42.08

425,840.72
4,882.25

\$430,722.97

Disbursements:

Sick Claims	\$ 3,696.07
Death Claims	60,265.31
Matured Endowments	25,976.44
Cash Surrenders	34,062.56
Salaries, Pensions & Traveling	28,322.01
Mortgages	33,000.00
Actuarial Fees (Accountant \$4,575.00)	18,517.29
General Expenses (Supplies, Maintenances etc.)	10,378.04
Taxes	11,973.96
Utilities (Heat, Elec., Water, Telephone)	4,703.59
Garsas	15,207.46
Insurance	4,670.26
Postmaster	1,630.00
SBA Loan	3,444.00
Legal Retainer	600.00
Age 95 Payment	561.91
Dues Refunded	837.29
Certificate Loan	850.60
Delegate Expense	2,599.49
Convention Expense	10,605.54
Lithuanian Catholic Religious Aid	3,000.00
Lithuanian Catholic Foundation	4,000.00
Bank Service	1,500.00
Bank Charges	252.05

280,653.87

430,722.97

280,653.87

\$ 150,069.10

Transferred to 6-months Certificates .....

Transferred to Dividend Fund .....

Total Checking Accounts Balance December 31, 1981 \$ 16,669.10

Total Cash in Checking Accounts .....

Balance in Beneficial Savings Acct.,
Philadelphia, Pa. ....

Balance in Trevoze Federal Savings,
Southampton, Pa. ....

Balance in Colonial Federal Savings,
Philadelphia, Pa. ....

Balance in Dividend Checking Acct.,
Wyoming Nat'l, W-B, Pa. ....

\$ 37,431.17

Total Amount in 6-month Savings
Certificates .....

\$ 272,711.39

Leocadia Donarovich, Treasurer

Motion by Joseph B. Laučka to accept the report, second by George Sadauckas. Motion carried unanimously.

President Thomas E. Mack, Esq. relinquished the chair to Vice-President Joseph B. Laučka and Mt. Laučka called for a report from President Thomas E. Mack, Esq.

(Continued on Page 6)

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE BOARD OF DIRECTORS MEETING JUNE 24-25, 1982

(Continued From Page 5)

REPORT OF THOMAS E. MACK, ESQUIRE, PRESIDENT

Dear Members of the Board of Directors:

It is my privilege to welcome you to our mid-year meeting and brief the Board on our activities since we met last. It is a great pleasure for us to welcome to our midst here in our home office as new members of the Board of Directors George Sadauckas and Rosalie Kizis, Trustees, and Leonard Pallis and Leonard Mikelonis, Directors. They have replaced four people who served approximately thirty years on our Board and from the biographies that I have received from them and which will be printed soon in GARSAS, I am sure they will bring some fresh views and ideas from the many pathways and walkways in life which they traveled collectively. Welcome Aboard!

The Pennsylvania Insurance Examiners have been here again and we have had very little criticism about our operation. Our executive director should have more to say on that subject. We granted some mortgages within the guidelines of the April 1979 meeting and we have several which are pending now which may need consideration by the Board.

Most of the insurance departments of the various states have passed regulations for policy form language simplification and specific typesetting requirements and these areas of changes accelerate at such a pace that it is making timely compliance very difficult. We keep receiving correspondence from various specialists serving the insurance industry who would like to explain their services, analyze our portfolio, and furnish cost estimates to us. On one of the pieces of correspondence I had a personal note from the President telling me that they have done work for many of the Catholic fraternal over the past twenty years and he suggests we talk to them about their services. Perhaps Mr. Liscosky has had some discussions along this line with our own examiners and he can enlighten us. I am sure most of you have heard of the death of our former medical examiner for many years who passed away of natural causes at the age of eighty. Dr. Albert J. Valibus was an extraordinary person during his more than fifty years of professional life. He suffered a bad beating recently when his home was entered and his housekeeper was murdered. His life was filled with years of dedicated service to a number of fraternal and service organizations. Dr. Stankaitis, as you know, was elected to replace him. We were hoping we would be able to have him with us but his services, which are so valuable, will be needed a great deal more than here.

We wish to express our heartfelt thanks to Dr. John P. Ruta who filled in during the time Dr. Valibus could not attend to some of his duties. Dr. Ruta's family were members of the Alliance and Dr. Ruta himself has now retired from the general practice of medicine and lives well in Bear Creek township.

I have a batch of correspondence going in a triangle amongst and between me, Mrs. Poska, and Julia Mack, President of the Lithuanian Roman Catholic Women's Alliance. In addition I have corresponded with Mr. Shauman, our actuary, and Mr. Moscovitch, their actuary. Our Mr. Shauman has not received the necessary information yet which he says he requires in order to give an opinion as to the feasibility of the merger. I note that the proposed merger is number eight on our agenda and we can get into it in detail at that time. My thanks to you members who have attended on the behalf of the Alliance various dedications and meetings over the past year. I am not going into the list since I am sure you will all have something in your report.

Mr. Norbert Dembinski, telephone number 961-3311, has worked for a number of fraternal organizations and has requested an opportunity to meet with our Board in an effort to tell us what he might be able to do to help gain membership. He works on a consulting basis usually for a flat salary and has been employed by three or four of the fraternal in our area. If the Board would like, perhaps we can contact him during a break and arrange for him to spend some time with us. The Sixty-eighth Annual Lithuanian Day will be held at Lakewood Park in Barnesville, Pennsylvania, on August 15. The area is approximately one hour from where we sit. Of all the various ethnic days celebrated here, LITHUANIAN DAY IS THE OLDEST CONTINUOUS ETHNIC DAY IN PENNSYLVANIA. Some of the local members of the Board are already planning to man a booth and take part in the festivities and acquaint the revelers of the advantages of joining our Alliance.

It is also interesting to note that we should all of us begin to prepare for two important anniversaries: (1) The Five Hundredth Anniversary of the death of Saint Casimir (1984) and (2) the Six Hundredth Anniversary of the establishment of Christianity (1987).

The goal of all Lithuanians should be: to renew the nation's spiritual visage, which has been so severely disfigured by godlessness over the past war decades.

The chair on the behalf of the Alliance wrote to the Post Master General of the United States in the spring suggesting that a commemorative postage stamp honoring Darius and Girenas, two American Lithuanian heroes, would be a great and meaningful contribution towards the American Ethnic heritage. We received a reply that the matter would be taken under consideration. I don't know as of this date whether or not such a stamp has been issued.

Several years after I had received my endowment benefits from the Polish National Alliance, I am still receiving correspondence and circulars inviting me to rejoin with enticing offers. I have one in the file which I will put on the table here for your perusal during any of our briefs. The application is very interesting and is done in very simple language. It could be something for us to think about. With Miss Miskinis's much appreciated help, the Chair has begun to send letters of sympathy and condolence to the families and survivors of members, and also to members who have lost their kin. The most recent loss to come to our attention was the grandson of Mrs. Veturis from Waterbury, Connecticut. He was a young religious dedicated man bent on a remarkable career who lost his life in a tragic automobile accident. The Chair is keeping its fingers crossed that this meeting with hope that Father Bucmys might be able to visit with us this weekend and discuss with us possible ways of improving our newspaper. It was interesting to note that recently "Il Progresso", a newspaper for Italian immigrants for One Hundred years, has drastically changed its course in order to attract generations of

possible readers that have been born long since that newspaper was founded. Their editor said that the targets are the three million Italian Americans in the area of New York, and even some of the tens of millions across the country who have a "remarkable interest in things Italian" that cannot speak the language. Plans call for a change over to a tabloid format. We have been talking around this table for fifteen years about doing some modernization with the GARSAS and we have talked about satisfying interests and curiosities and of attempting to evolve with our American Lithuanian community. This matter, too, is on the agenda and we will have further discussion on it at a later time.

We have correspondence from Father Pugevicius inviting us to plan to participate and to organize as many people as we can to participate at "Lithuanian Day" at Auriesville, New York, on Sunday, August 29, 1982. Father feels that it is very important that we make this event as successful as possible, so that then the Voice of America, Radio Liberty, and Vatican Radio can broadcast the news of the event to encourage our brother and sister Lithuanians behind the Iron Curtain. We will talk about it under new business.

We received a request from a young lady, Maryann Curoine, whose surname camouflages her maiden name "Siugzda". Her family and relatives, she states, were all part of that "dipukai" generation victimized by Nazi and Soviet conquests of Lithuanian land. She is producing a television documentary on Lithuanians from a socio-political historical perspective. I will display that correspondence on the table which can be seen during the breaks and is a very interesting project. It should be noted that intervention by State and Federal agencies continue to increase. The issue of National Health Insurance continues to pop up and is a threat in the minds of many of the fraternal leaders. Some way that after the health insurance then, of course, National Life Insurance will follow. We have not felt the effects of inflation as many organizations have since we continue to decrease in members and the services performed for them has not increased and although we have granted periodic raises our operating expenses have not wounded us seriously.

To you new members of the Board of Directors, we welcome you happily to our distinguished organization. It is going to be a pleasant association. To have you as a co-member on the Board is a matter of great personal satisfaction to those of us who have been here. We pledge to work in harmony with you to the fullest extent. We are eagerly hopeful that you will add to our Board and our Alliance and that as your terms of office near their end you and we with you will be able to lift our heads with the thought that we have done our very best to fulfill our duties and oaths of office.

Respectfully,
Thomas E. Mack, Esquire
President

Motion by George Sadauckas to accept the report, second by Albina Poska. Motion carried unanimously.

President Thomas E. Mack, Esq. called for a report from Trustees George Sadauckas and Rosalie Kizis. The report was given by George Sadauckas and was a combined one for both trustees.

REPORT OF TRUSTEES GEORGE SADAUCKAS AND ROSALIE KIZIS

To the Board of Directors of the Lithuanian Catholic Alliance:

In compliance with the duties assigned to the Trustees by the Constitution and By-Laws Article 7, we: Mrs. Rosalie Kizis and George Sadauckas met at the Home Office on June 22, 23, 1982 for an examination of the Executive Director's and Treasurer's records for the period from January 1, 1981 to December 31, 1981.

We checked all orders issued for payment by the Home Office and found all in agreement with the cancelled checks. The amounts on the checks further agreed with the Home Office ledger. We compiled a list of outstanding checks the amounts of which correspond with the Treasurer's records.

We examined Income Receipts against Home Office and Treasurer's ledger books and found all in agreement. With all of the balances verified our conclusion corresponds with the Executive Director's and Treasurer's records as follows:

CASH BALANCES AS OF JANUARY 1, 1981.....	\$ 4,882.25
INCOME:	
January	24,836.83
February	37,832.76
March	26,034.81
April	59,530.09
May	20,530.99
June	22,177.08
July	32,274.02
August	47,466.10
September	26,553.49
October	51,243.87
November	35,991.72
December	41,669.16
	<u>425,840.72</u>
	\$ 430,722.97

DISBURSEMENT:

January	17,905.78
February	18,147.71
March	20,476.57
April	22,221.07
May	18,353.45
June	64,858.85
July	27,321.96
August	21,656.36
September	18,267.33
October	14,926.62
November	15,549.40
December	20,969.47
	<u>380,883.67</u>

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE BOARD OF DIRECTORS

Spiritual Advisor: Rev. Msgr. John Balkunas, P.A., 555 69th Avenue, St. Petersburg Beach, Fla. 33708. Home — 813: 367-2823.

President: Thomas E. Mack, Esq., 11 West Union Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 472-3860. Office 717: 823-1131.

Vice-President: Joseph B. Laučka, 9610 Singleton Drive, Bethesda, Md. 20817. Home — 301: 530-5631.

Secretary: Frank J. Katilus, 1059 Blair Avenue, Scranton, Penna. 18508. Home — 717: 342-3619.

Treasurer: Mrs. Leocadia Donarovich, 37 Eldon Avenue Lansdowne, Penna. 19050. Home — 215: 626-2409. Office 215: 645-4100.

Trustees: George F. Sadauckas, 119 S. Rebecca Avenue Scranton, Penna. 18504. Home — 717: 344-0429. Office 717: 348-3808.

Mrs. Rosalie Kizis, 134 Church Street, Pittston, Penna. 18640. Home — 717: 654-4271.

Medical Examiner: Joseph A. Stankaitis, M.D., 124 Croydon Road, Rochester, N.Y. 14610. Home — 716: 288-0604. Office 716: 263-6320.

Directors: Mrs. Albina Poska, 6606 S. Washtenaw Avenue, Chicago, Ill. 60629. Home — 312: 434-2374.

Leonard Pallis, 352 West Main Street, Plymouth, Penna. 18651. Home — 717: 779-1977. Office 717: 826-6440.

Leonard Mikelonis, 2934 Grendon Lane, Baltimore, Md. 21234. Home — 301: 665-2218.

Executive Director: Charles A. Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Office 717: 823-8876; 829-2406.

Garsas Editor: Rev. Cornelius Bucmys, O.F.M., 341 Highland Boulevard, Brooklyn, N.Y. 11207. Office — 212: 827-1352.

CONSTITUTIONAL COMMITTEES

Benevolent Committee: Mrs. Patricia Mack, Heatherhill, Bear Creek, Penna. 18602 Home — 717: 472-3880.

Mrs. Joan Baraniosky, 106 W. Brady Street, West Wyoming, Penna. 18644. Home — 717: 693-1795.

Mrs. Gene Kudirka, 341 Highland Boulevard, Brooklyn, N.Y. 11207. Home — 212: 235-0724.

Press & Information: Mrs. Regina Pikunas, 8761 W. Outer Drive, Detroit, Mich. 48219. Home — 313: 532-2109.

Albin A. Apton, 275 Empire Boulevard, Rochester, N.Y. 14609. Home — 716: 482-8571.

Dr. Leonard J. Simutis, 3551 W. 98th Street, Evergreen Park, Ill. 60642. Home — 312: 425-5494.

Constitution & By-Laws: Gerard Pallis, R.D. 3, Tunkhannock, Penna. 18657. Home — 717: 836-1266.

Stasys Lukosevicius, Sr., 1935 W. 7th Street, Brooklyn, N.Y. 11223. Home — 212: 339-0062.

Mrs. Frances Katilus, 1059 Blair Avenue, Scranton, Penna. 18508. Home — 717: 342-3619.

Judicial, Grievances & Appeals: Mrs. Mary Kozerski, 35 Hilldale Avenue, Plains, Penna. 18705. Home — 717: 823-8468.

Sylvester Kossa, 93 Russell Street, Edwardsville, Penna. 18704. Home — 717: 287-8554.

Charles Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Office 717: 823-8876; 829-2406.

Youth Committee: Jonas R. Kuprys, 1806 S. 49th Court, Cicero, Ill. 60650. Home — 312: 863-0935.

David Donar, 37 Eldon Avenue, Lansdowne, Penna. 19050. Home — 215: 626-2409.

Mrs. Audrone Elvikis, 2951 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629. Home — (unpublished number).

CASH BALANCE	\$ 150,069.00
Trans. to 6 month Certificates	108,400.00
Trans. to Dividend Account	25,000.00

TOTAL CASH BALANCE, December 31, 1981 .....\$ 16,669.10

The total balance in Checking Accounts plus outstanding checks in the amount of \$8,321.10 agrees with balances appearing on the First Eastern Bank, Wilkes-Barre, Pa. This amount added to the Cash Balance in Public Federal Savings, Beneficial Savings Bank in Philadelphia, Pa., and the Dividend Account in Wyoming National Bank equals the total Cash Balance.

We carefully checked all Bond investments and found them all in order and in agreement with the Home Office records.

We examined all files and First Mortgages granted and found that the stated monthly payments on principal and interest had been made regularly and also that each are covered by the required insurance, except Loan No. 291 on which no payments received since May 10, 1979 (nothing paid on principal since November 4, 1977). Balance is \$5,219.85 plus interest.

As of December 31, 1981, there are 50 Mortgage Loans: 45 Conventional loans for the sum of \$562,208.85; 2 Veterans Administration loans — \$3,382.62 and 3 F.H.A. loans — \$12,769.89 for the total amount of \$578,361.36.

This concluded our examination for 12-month period of 1981 and wish to thank the Executive Director, Treasurer and Office Personnel for their kind cooperation during our visit.

Respectfully submitted,
Rosalie Kizis, Trustee
George F. Sadauckas, Trustee

Joseph B. Laučka inquired about some of the Bonds that are with low paying interest and President Thomas E. Mack answered that the Executive Committee receives an analysis report from our Actuary and the Committee will act upon the actuary's recommendations.

Trustee Rosalie Kizis added to the report verbally and thanked the Executive Director, Treasurer and Office Personnel for their kind cooperation during their audit.

Motion by Frank J. Katilus to accept the report of the trustees, second by Joseph B. Laučka. Motion carried unanimously.

Report of Medical Examiner — Joseph A. Stankaitis, M.D., read by Secretary Frank J. Katilus.

(To be continued)

COMMEMORATING LITHUANIA'S VERY DARK JUNE DAYS

On the evening of June 15, 1982, the Albright Memorial Library in Scranton was filled to overflowing as Vytautas Petrauskas, area architect, showed slides of Lithuanian scenes and shared with the people his vivid memories of Lithuania's past. That evening the Lithuanian Americans of the vicinity commemorated the start of Soviet genocide in Lithuania when more than 30,000 Lithuanians were deported to Siberia under sub-human conditions in the 1941's. These deportations, interrupted by the German-Soviet War, were resumed in 1945 and continued to 1950 until one-fourth of the population was destroyed or exiled.

The free nations of the world are gradually learning of the unbelievable nightmares endured by the Lithuanians since the blight of Communist enslavement infested their environment. In Western Europe the people of France, Germany, Belgium, Switzerland and England first learned of the atrocities inflicted upon a nation whose only crime was that of seeking freedom and self-determination.

As early as 1949 the efforts of E. Schaper, writer and lecturer, appealing to the Christian conscience of the West, exposed to the German-speaking people of Germany, Austria, and Switzerland the widespread attempts of religious suppression in Lithuania. A copy of a letter sent in secret to Pope Pius XII describing the deplorable conditions of the Church in Lithuania was read after each lecture. This same letter, published and widely circulated in Germany and Belgium, greatly enlightened the masses.

An Anglican minister in England, Rev. Michael Bordeaux, went a step further. As founder of Keston College he initiated the only institution in the English-speaking world which studies and documents all aspects of religious life in the countries governed by the Communists. Learning of the situation in Lithuania he published a book in 1978 called "Land of Crosses". In it he writes of the heroic struggle of the people to regain religious freedom and publicizes the then little known dissident movement in Lithuania. The defense of the faith in Lithuania is seen by him as an example to the world which is leaving its mark on the religious history of the 20th century.

For the past 10 years in spite of the intense efforts of the Soviet KGB to stop it, an underground newsletter, *The Chronicle of the Catholic Church in Lithuania*, has become a leading source of information for the American people. Translated into English it documents all the known instances of religious persecution throughout Lithuania. The perpetrators of the *Chronicles*, both men and women, risk imprisonment and exile in order to expose the constant harassment inflicted on believers by an atheistic regime.

A book displayed in the showcase of the Albright Memorial Library "Soviet Genocide in Lithuania" (1980) written by Juozas Pajaujis - Javis had been brought to the attention of the people. Well-researched and documented it presents the Soviet Union's policies in the attempt at national and cultural extermination of a people in order to create the Soviet man. It details the persecutions, repressions, and violations of human decency inflicted on the Lithuanians by the aggressors and their henchmen. As an accurate portrayal of the true expansionist foreign policy of the Soviet Union, the book is worth reading and heeding.

The author, Juozas Pajaujis-

Javis (1904-1978), a citizen of the United States in 1952, had joined the Library of Congress in Washington, D.C. where he served for 15 years. As an educator he had taught at the Institute of Commerce in Klaipeda and later as a professor of Economics and Economic Geography at the University of Vilnius in Lithuania, and at the University of Alaska.

A political figure with a PhD in Social and Political Sciences, J.P. Javis had been a member of the Lithuanian Parliament in 1926-27 and of the Lithuanian Delegation which negotiated a trade agreement with the Soviet Union in Moscow (1926). Fifteen years later (1941) he was chosen Minister of Labor by the Provisional Lithuanian Government between the Soviet occupation of Lithuania.

It is the desire of the Lithuanian-American Community that the world be made aware of the atrocities committed by the Soviets as revealed in "Soviet Genocide in Lithuania" and that it serve as a shield against perversion of the people and be an indispensable tool for the

LITHUANIAN BISHOPS URGE COMMEMORATION OF RELIGIOUS POET

The hierarchy of the Lithuanian Catholic Church has asked the clergy to mark with festive commemorations the anniversary of a religious poet who is also profoundly associated with Lithuania's struggle for national independence. Jonas Mačiulis-Maironis (1862-1932) is the symbol of liberty for Lithuanians and therefore an inconvenient individual for the Soviet occupation regime, although his books have been published in limited circulation. The text of the appeal is as follows:

"June 28 of this year marks the 50th anniversary since the death of Prelate Jonas Mačiulis-Maironis... the great bard of our national rebirth. Poet, doctor of theology, professor at the Petersburg Theological Academy and at the Kaunas University of Vytautas the Great, long-term president of the Theological Seminary of the Kaunas Metropolitan-Capitulary of Kaunas, was born 120 years ago, on November 2, 1862, in the parish of Betygala, raion of Raseiniai. Prelate Jonas Mačiulis-Maironis had performed a great service to our Nation and the Church, and his very personality had a great impact. The priests he has educated recall their former president to this very day and

Hill of the Crosses in Lithuania — a symbol of struggling people fighting for religious freedom.

speak of him with great respect. The poems he created have become folk songs, while the hymns written by him, such as "Maria, Maria" and "Save Us, O Highest", as well as others, are sung in our churches and outside them. We cannot pass in silence, the anniversaries of this great son of our Nation and

Church. In concluding this appeal, the Curia of the Kaunas Archdiocese and the Vilkauskis Diocese commissions the rectors and administrators to choose any Sunday in June, to celebrate a High Mass, to give a sermon, and to sing at least one hymn created by Maironis during the service".

LCA MEMBERS' DEATHS

Thomas Sungail — Lodge 151 — 227 Jefferson St., Westville, Ill. 61883. Died: May 11, 1982. Buried: May 14, 1982 SS Peter and Paul Cemetery, Westville, Ill.

John Malakoski — Lodge 198 6451 Clearfield St., Harrisburg, Pa. 17111. Died: May 20, 1982.

Anthony Puzemis, Jr. — Lodge 11 — 61 Phyllis Ave., Waterbury, Conn. 07608. Died: June 7, 1982. Buried: June 9, 1982 Mount Olivet Cemetery, Waterbury, Conn.

Mrs. Frances Kilonsky — Lodge 2 — 433 Main St., Forest City, 18421. Died: May 17, 1982. Buried: May 22, 1982 Our Mother of Sorrows Cemetery, Finche Hill, Pa.

Petrus F. Zelvyis — Lodge 265 — 8139 Donna Ave., Westland, Mich. 48185. Died: May 16, 1982.

Aleksandra Morkūnienė Girauskas — Lodge 5 — 142 Dundoff St., Forest City, Pa. 18421. Died: May 24, 1982.

Benedict J. Dirkins — Lodge 67 — 1555 Ostergaard Ave., Racine, Wisc., 53406. Died: May 30, 1982. Buried: Holy Cross Cemetery, Racine, Wisc.

Petrus Martinkaitis — Lodge 171 — 8531 Arnold, Dearborn Hgts., Mich. 48127. Died: July 5, 1982. Buried: July 8, 1982 Holy Sepulchre Cemetery, Southfield, Mich.

Domitela Biekša — Lodge 3 — 336 Livingston Rd., Linden, N.J. 07036. Died: July 6, 1982. Buried: St. Gertrude's Cemetery, Colonia, N.J.

Ona Vailionienė — Anna Wyllonis — Lodge 4 — 53 Main St., Shaft, Pa. Died: July 11, 1982.

Julius Pangonis — Lodge 222 — 1035 Buckingham, Lincoln Park, Mich. 48146. Died: July 18, 1982.

Joseph Antinovitch — Lodge 212 — 286 Maffett St., Plains, Pa. 18705. Died: June 20, 1982. Buried: June 23, 1982 Sacred Heart Cemetery, Dallas, Pa.

Anthony Giedraitis — Lodge 42 — 3012 Acresite, Los Angeles, Calif. 90039. Died: June 4, 1982. Buried: June 5, 1982 Mt. St. Benedict Cemetery, Bloomfield, Conn.

Justinas Andrusis — Lodge 75 — 88 E. Main St., Glen Lyon, Pa. 18617. Died: June 2, 1982. Buried: June 5, 1982 Mount Olivet Cemetery, Carverton, Pa.

Juozas R. Kondrotas — Lodge 115 — 86-36 108th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Died: June 18, 1982. Buried: June 22, 1982 St. John's Cemetery, Middle Village, N.Y.

Theresa Kalesinskas Parsons — Lodge 270 — 19 Eagle St., Cooperstown, N.Y. 13376. Died: July 22, 1982. Cremated: July 26, 1982 Waterville Crematory, Waterville, N.Y.

Vincentas Lukasevičius — 622 Tremont Ct., N.W., Grand Rapids, Mich. 49504. Died: July 31, 1982. Buried: August 3, 1982 SS Peter and Paul Cemetery, Grand Rapids, Mich.

Rev. Msgr. Louis J. Mendelis — Lodge 13 — 222 St. Paul Place, Baltimore, Md. 21202. Died: July 15, 1982.

Mildred Zvalauskas Regeski — Lodge 83 — 422 Deacon St., Scranton, Pa. 18509. Died: July 27, 1982. Buried: July 29, 1982 St. Joseph's Cemetery, Throop, Pa.

Thomas Yesulaitis — Lodge 7 — 706 Mill St., Avoca, Pa. 18641. Died: July 29, 1982. Buried: August 2, 1982 SS Peter and Paul Cemetery, Avoca, Pa.

Eva Sidlauskas — Lodge 81 — 12 Rose Marie Lane, Walpole, Mass. 02081. Died: August 6, 1982. Buried: August 9, 1982

OBITUARIES

Dr. Aquinas, CJC Dies in Brockton

Sister Thomas Aquinas, CJC, 60, died on May 9 at Cardinal Cushing General Hospital in Brockton. A member of the Jesus Crucified and the Sorrowful Mother since 1927, she is a native of Scranton. The daughter of Anthony and Bernice Zujzdas Beliauskas, she was educated in Scranton schools and completed her undergraduate studies at Marywood College before obtaining her master's degree in Latin from Boston College.

In the Diocese of Scranton, she taught at St. Francis Miners Mills and at Frackville, Pa. Additionally she taught at schools in the New York and New Jersey areas and at Mater Dei Academy in Brockton.

Survivors include three brothers, Thomas, Naugatuck, Conn., Anthony, Littleton, Colorado, and John Wallkill, New York. Locally she is survived by cousins, Andrew Leonard, Tobyhanna and Veran and William Yakamanich, Pocono Summit.

Brother Casimir Gulbin

Brother Casimir (George) Gulbin, a native of Scranton, and a member of the Lithuanian Franciscan Friars, was interred in the order's plot in St. John's Cemetery, Middle Village, New York on May 22.

Brother Casimir (52) died at Cabrini Medical Center, New York on May 19. He was the son of Walter and Antonine Gulbin. He entered the order at Greene, Maine, in 1950 and made his profession in January of 1953. He served as chef at St. Casimir's Friary, Brooklyn, New York, for a period of 31 years.

Helen Kasulaitis

Helen Kasulaitis, 91, of 394 Owen St., Swoyersville, died June 4 at home.

Highland Cemetery, Norwood, Mass.

Mary Pareigis — Lodge 93 — 825 Stones Crossing, Easton, Pa. 18042. Died: August 19, 1982. Buried: August 23, 1982 St. Mary Magdalen Cemetery, Easton, Pa.

Maré Chevins — Lodge 222 — 4936 — 35th Ave., N., St. Petersburg, Fla. 33710. Died: August 22, 1982.

Josephine Shuller — Lodge 156 — 316 Washington Ave., Charleroi, Pa. 15022. Died: August 18, 1982. Buried: August 21, 1982 Sacred Heart Cemetery, Donora, Pa.

Does the interest on your savings account in a bank give you adequate protection against inflation? Probably not. We have a much better solution for your money management. You are hereby invited to become a member of

KASA LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

- This is what we have to offer:
- 9% INTEREST ON REGULAR "day of deposit to day of withdrawal" passbook savings accounts. (That's 50% better than in most of the banks).
  - 12% INTEREST on Credit Union Share Certificates in \$500 units that are especially attractive to small depositors.
  - HIGHEST CURRENT INTEREST ON MONEY MARKET CERTIFICATES.
  - ALL-SAVER CERTIFICATES with tax free interest.
  - TAX EXEMPT IRA Accounts.
  - \$100,000 INSURANCE on every account.
  - CONVENIENT LOANS to all members at the lowest possible rates.
  - FINANCIAL ADVICE to you and your family — free of charge.

The KASA Lithuanian Credit Union in less than 2 years has reached more than 3 million dollars in deposits! Through advertising, donations and services it helps the Lithuanian community and its individual members. Come in, write or phone to become a member of KASA LITHUANIAN CREDIT UNION, 99-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-8788. For your convenience our offices are open every working day from 9 AM till 9 PM in the evening. Fridays till 5 PM and Saturdays till 3 PM.

WE HOPE TO SEE YOU SOON!

WYOMING KLONIO ŽINIOS

GREETINGS TO NEW MEMBERS OF THE LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE!

James Bingham, Adult, and Rachel Carey, Juvenile, enrolled by George F. Sadauckas, Alliance Trustee and Secretary of Lodge 155.

Christine Kardish, Adult, enrolled by Florence Stravinsky, member of Lodge 28.

Anna Balsis, Adult, enrolled by Bronius Bobelis, Secretary of Lodges 115 and 135.

Charles Tomushuns, Adult, enrolled by Elaine Eckert, member of Lodge 222.

Eleanor Kerrick, Adult, enrolled by Edward Kerrick, member

of Lodge 28.

William Toy — Adult. Enrolled by George Sadauckas, Alliance Trustee and Secretary of Lodge 155.

Ruth Rinks — Adult. Enrolled by Elaine Eckert, member of Lodge 222.

The Savakinas Family held a reunion recently with a concelebrated Mass in St. Casimir's Church and lunch and refreshments served at Orlando's Grove, Port Griffith. Most Rev. Anthony Padiyara, Archbishop of Changanacherry, Kerala State India, was celebrant of the Mass of Thanksgiving in St. Casimir's Church. Concelebrants were Father John Savakinas, associate pastor of St. Mary's Church, Darien, Illinois, and Father Peter Alisaukas, pastor of St. Casimir's.

HAPPY ANNIVERSARY!

ALEX ALEXISES MARRIED 50 YEARS

Mr. and Mrs. Alex Alexis, 109 Division St., Kingston, observed their golden wedding anniversary on June 26th at a dinner at Konefal's Restaurant, Edwardsville, given by their daughters, Mildred Jones and Rosemary Chisarick.

The couple was married June 29, 1932, in St. Casimir's Church, Larkville, by the late Rev. Father Sinciewicz. A Mass of Thanksgiving was celebrated June 29th in St. Mary's Church, Kingston.

Mrs. Alexis is the former Frances Balita, Plymouth. Attendants were Albina Balita, sister of the bride, and the late Edward Alexis, brother of the bridegroom.

The couple has two daughters, Midred Jones of Vestal, N.Y., and Rosemary Chisarick of Rockville, Md. They also have seven grandchildren: Ronnie, Patty, Debbie and Cindy Jones; Judy, Andy Joe and Billy Chisarick.

The couple are members of LCA Lodge 1, Kingston.

GUTCHES MARK 50TH ANNIVERSARY

Mr. and Mrs. John Gutch, 86 Chestnut St., Swoyersville, observed their 50th wedding anniversary Sunday, Aug. 15.

They were married August 18, 1932 in St. Ann's Church, Luzerne by the late Rev. John C. Kundreskas.

Mrs. Gutch is the former Julia Koprivich of Swoyersville.

Mr. Gutch is a former superintendent of Acme Markets, operated a grocery for several years in Swoyersville and was employed by Affiliated Foods Inc., Scranton, until his retirement.

A golden anniversary Mass was held in the couple's honor

at 10:30 a.m., August 15 in St. Ann's Church, Luzerne. It was followed by an afternoon reception in Genetti's Best Western Inn, Wilkes Barre.

Mr. and Mrs. Gutch are the parents of three daughters: Mrs. Joseph Subarton, Williamsport; Mrs. James Ford, Oak Ridge, N.J. and Mrs. Robert Kula, Fairburn, Ga. They have eight grandchildren.

Mrs. Gutch is a member of LCA Lodge 28, Luzerne.

32nd REUNION FOR BERKANT FAMILY

The 32nd annual Berkant family reunion was held Sunday, July 25, at the Dotti-Lou Grove, East Lemon, with 96 family members and guests in attendance. The day began with a Mass for the living and deceased members of the Berkant family at St. Casimir's Church, Pittston.

A business meeting was held in the afternoon to formulate plans for the 33rd reunion. Retiring officers are: George Kosic, Jr., president; Joe Rinkavage, vice president; Cindy Orloski, secretary; Tom and Marilou Sadowski, park committee. Newly appointed officers to serve a two year term are: Tom Sadowski, president; Richard Kosic, vice president; Mary Lynn Kutzer, secretary; Jon and Donna YonKondy and John and Theresa Marchel, park committee, Mary Ann Bartashunas was again elected to serve as the treasurer.

Contests were held and prizes were awarded to the winners. Charles and Barbara Sustakoski walked away with prizes for both the paper rolling and egg throwing contests. Jean Ambrose won the prize for the nail pounding contest.

Special prizes presented included: traveled the farthest, Theresa Dobilas; youngest family member in attendance, Tony Berkant 3rd; first reservations made for the reunion, Jean Orloski; oldest family member in attendance, Nellie Rinkavage and Stella Serevitch.

Family members and their guests in attendance were Cherie and Mike Zapotoski, Wilkes-Barre; Tom, Marilou, Michael, Mark, and Erik Sadowski, Scranton; Jean, Cindy, and Sandie Orloski, Ashley; Tom and Timmy Lyons, Mountaintop; Mike Casey, Wilkes-Barre; Stella Serevitch, Connecticut; Edith O'Malley, Pittston; Anthony, Marie and Tony Berkant, Maryland; Ed, Rosemary, Elaine and Helen Solbos, Connecticut; Anthony and Celia Berkant, West Wyoming; Terry and Linda Nicholson, New York; Jon and Donna YonKondy, West Pittston.

John and Dolly Wilson, Maryland; Mary Berkant, Philadelphia; Scott and Mary Beiter, North Wales; William, Jean and Julia Ambrose, West Virginia; Mary, Mary Lynn and Jamie Kutzer, West Pittston; Carol, Gene Michael, and Cherie Lynn Padden, New York; Vince and Regina Poplawski, Dupont; Mary Ann Bartashunas, West Wyoming; Anna Dobilas, Pitt-

FOLK FESTIVAL TO BE HELD

Kingston — The seventh annual Luzerne County Folk Festival will be held Thursday, Oct. 21, to Sunday, Oct. 24, in the 109th Field Artillery Armory. Presented by more than 40 ethnic organizations and the Luzerne County Tourist Promotion Agency, the festival is a gathering of the customs, culture, heritage, food, music and dance of 26 nationalities.

In celebration of Pennsylvania's tricentennial, this year's festival theme is "Penn's Dream Continued."

As a local tribute to the state's birthday, festival participants

are creating a 4x6 foot embroidered wall hanging of 35 individual squares representing ethnic groups that settled in Luzerne County and historic sites in Wyoming Valley.

The squares are embellished with forms of stitchery including blackwork, counted cross stitch, flat stitch, satin stitch, outline Scandinavian cross stitch, Ukrainian and Slovak embroidery and Lithuanian needleweaving.

The wall hanging will be donated to the children's wing of the Osterhout Library after the festival.

Completing some embroidery for Folk Festival are: Helen Zaleski, co-chairman; Nellie Bayoras (Lithuania), Milda Casper, Donna Morgan, chairman; Mitzi Burke and Gertrude Henderson.

OBITUARIES

(Continued From Page 7)

Born in Plains, he was a life resident and was employed by American Tobacco Co., Mountaintop 31 years retiring five years ago. He was a Coast Guard veteran of World War II. He was a past commander and past chaplain of Plains American Legion Post 558 and a member of St. John the Baptist Church, Wilkes-Barre.

Surviving are his wife, the former Margaret Sarnecki; son, Joseph Laffin; sisters, Mrs. Theresa Klecha, Mrs. Barbara Switlavitch, Plains; brothers, Bernard Anton, Plains; Charles Antinovich, Van Nuys, Calif.; one grandson.

Buried June 23 with a Mass of Christian Burial in St. John the Baptist Church. Interment in Sacred Heart Cemetery, Dallas.

Mr. Antinovich was a member of LCA Lodge 212, Plains.

Thomas Yesulitis

Thomas F. Yesulitis, of 706 Mill St., Avoca, died in the morning of July 29 at the Mercy Hospital, Scranton.

Born in Duryea, he was the son of the late Joseph and Margaret Swigle Yesulitis. He was educated in Duryea schools and resided in Avoca for the past 52 years. He was last employed by the Erie Lackawanna Railroad and retired several years ago.

He was a member of SS Peter and Paul Church, Avoca, and the Retired Employees of the Erie Railroad.

He and his wife, the former Victoria Kmiec, would have celebrated their 53rd wedding anniversary in November.

A brother, Joseph, preceded him in death.

Surviving in addition to his wife are son, Thomas of Mahwah, N.J.; daughter Mrs. Bernadine Matechad of Old Forge; six grandchildren; two great-grandchildren; and sisters, Mrs. Margaret McGrath of Cleveland, Ohio; Mrs. Frances Kachinsky of Old Forge; Mrs. Ann Bartnikowski and Mrs. Irene Cimakosky, both of Duryea.

ton; Ed Rinkavage Sr., Pittston; Ed Rinkavage, Jr., Pittston; John and Theresa Marchel, Dickson City; T.J. Turner, Dickson City; George and Carol Ference, Kingston; Edward and Martha Sadowski, Exeter.

Charles and Veronica Berkant, Edwardsville; Tom Kutzer, South Carolina; Theresa, Kim and Matthew Dobilas, California; Ed, Julianne and Becky Conway, Kingston; Ed and Sandy Solbos, Nevada; Paul, John, George, Billy, Joey, Chrissy and Christopher Warnagiris, Wyoming; Teresa and Dorothy Smith, W. Pittston; Luke Loyack, West Pittston; Charles, Barbara, Chris and Brian Sustakoski, New York; George, Marcella, George Jr., Richard, Robert, and James Kosik, Dupont; Janice Gilmartin, Dupont; Caroline Sutkowski, Dupont; Mary Ann Lucas, Dupont; Joann Dileo, Dupont; Charles Berkant, Jr., Edwardsville.

Buried with a Mass of Christian Burial in SS Peter and Paul Church. Interment in the parish cemetery, Avoca.

Mr. Yesulitis was a member of LCA Lodge 7, Pittston.

Josephine Shuller

Josephine L. Shuller of 685 Meldon Ave., Donora, died August 18 at her home. She was 79.

Mrs. Shuller was born September 28, 1902, in Donora, the daughter of the late Paul and Josephine Jakubauskas.

She was retired from the nail department of the U.S. Steel Corp., Donora Works.

Mrs. Shuller was a member of St. Charles Church, Donora, and the Donora Senior Citizens.

Survivors include one son, William Paul Shuller of Ava, Missouri; one daughter, Mrs. Al (Connie) Fieck of Donora; one brother, Charles B. Jacobs of North Charleroi; one sister, Mrs.

Ann Bubar of Belle Vernon; six nieces and one nephew.

In addition to her parents, Mrs. Shuller was preceded in death by a sister, Helen Houston.

Buried August 21 with a Mass of Christian Burial in St. Charles Church. Interment in Sacred Heart Cemetery, Carroll Twp.

Mary A. Pareigis

Mrs. Mary A. Pareigis, 825 Stones Crossing, Easton, Pa., died August 19, 1982.

She was the widow of Kazimieras Pareigis.

Surviving are daughter Blanche Rinkunas, sons Charles and Paul Pareigis, 1 granddaughter and two great grandchildren.

Buried with a Mass of Christian Burial August 23 in St. Michael Church. Interment in St. Mary Magdalen Cemetery, Easton.

She was a member of LCA Lodge 93 since 1934.

"Garse" galima įsigyti šias knygas (Lietuvių ir anglų kalbomis)

Lithuanian Cookery, paruošė Izabelė Sinkevičiūtė. 316 puslapių, didelio formato. Kaina \$8.00

Amerikos Lietuvių Taryba, parašė Leonardas Šimutis. Kaina 3.00

Lietuvių — Anglų Kalbų Žodynas, paruošė B. Piesarskis ir B. Svecevičius. 512 psl., apie 27,000 žodžių. Kaina \$8.00

Anglų — Lietuvių Kalbų Žodynas, paruošė V. Baravykas. Apie 30,000 žodžių ir posakių Kaina \$8.00

Lietuvių kalbos vadovas (Introduction to Modern Lithuanian) Paruošė kalbininkai Leonardas Dambriūnas, Antanas Klimas ir William R. Schmalsteig. Kaina \$10.00

Popular Lithuanian Recipes, lietuviškų valgių mėgėjams Juzės Daužvardienės anglų kalba paruosta knyga. Kaina \$4.00

Vytautas The Great, kan J.B. Končiaus angliškai parašyta istorinė knyga. Kaina \$2.00

Lithuanian Self-Taught, M. Variakojytės - Inkenienės paruostas rankvedis, prisilaikant Marlborough's sistemos. Kaina \$3.50

Vidudienio Sodai, Bernardo Brazdžionio eilėraščiai. Už šį poezijos rinkinį autorius laimėjo 1958-59 metų kultūros žurnalo "Aidų" literatūros premiją. Viršelio aplanką piešė dail. Telesforas Valius. Kaina \$4.00

Amerikos Lietuvių Vardynas, Jungtinių Amerikos Valstybių žinomesnių lietuvių biografinės žinios, su prof. Kazio Pakšto įvadu. 240 psl., kietais viršeliais. Kaina \$4.00

The Forty Years of Darkness, by Juozas Vaišnora, translated by Joseph Boley. Suppression of the Lithuanian Press and how it was regained. Price ... \$2.00

Lithuanians in America, Dr. Antanas Kučas; translated by Joseph Boley \$6.00

The Brothers Domeika, a novel, Liudas Dovydenas; translated by Milton Stark \$6.00

Day of Shame, the truth about the murderous happenings aboard the Cutter Vigilant, during the Russian-American confrontation at Martha's Vineyard. The tragedy of Simas Kudirka, by Algis Rukšėnas \$9.00

Teismas Biržely, dokumentuotai aprašoma Nijolės Sadūnaitės teismas ir kaltinimas. Parašė Jurgis Gliauda. Kaina \$2.00

Simas (The story of Seaman Simas Kudirka), by Jurgis Gliauda. Translated from Lithuanian by Kęstutis Čižūnas and J. Zemkalnis \$5.00

"Garso" Administracija
P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.) Wilkes-Barre, Pa. 18703